

kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassal-utca) 10
Telefon:
szark. és kiadóhivatal
877, 228 és 1047
Ha. S. Sz. — — — 228

egy szám ára pályaudva-
ra és vidéken is lej 5
Bukarestben — — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfeljeldrágabb

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egyszám ára — ck 2—

1925 július 13 Kedd

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 150 szám

5686. Ab 2

Chicago ügyésze és a bűn

A tudomány felfedezései mindaddig, míg nem nyernek gyakorlati alkalmazást, intellektuális játéknak tekinthetők, melyek a laboratóriumok lévitái számára jelentenek csak külső löbessé kedvtelést. Különösen áll ez Amerikára, amely nem szereti sem tudományban, sem művészetben, sem morálban a l'art pour l'art-irányzat mesterkedéseit. És még Amerikában is leginkább Chicagora áll ez, amelyről az a hír járja, hogy a szarvasmarha nem teheti be területére anélkül a lábát, hogy pár órán belül ne konzervdobozokban élje tovább tulvilági életét.

Nos, ez a nagystíliú Chicago korunk egyik tudományos felfedezését, melyet mindközönségesen relativitásnak nevezünk, — s mely eitekinthe divatos voltától, — tényleg érezteti hatását egész közéletünkben, — gyakorlati utra terelte, vagyis amerikai műszóval élve: üzemmé fejlesztette. Megcsinálta, — amit Európa nem tudna utánacsinálni, — hogy a negativum pozitívummá formálódott át kezeiben s a morális viszonylagosságának fix érvényesülési terepét biztosított.

Az egész világsajtó tele van a hírrel, hogy különösen Chicagóban, de Amerika többi nagy városában is az egész igazságügyi szervezet, szörösöt-börösöl, talárosól és corpus jurisostól egyetemben, a hivatalos banditák kezébe került, az ő érdekeik szerint „dolgozik” és Chicago ügyészt meguk a banditák választották meg, aki ezen körülményről fogva természetesen cinkosakká sz gödött.

Eltekintve attól az örömtől és gyönyörűségtől, amelyet ez a valóban hallatlan eszt a hivatalos moralistákak nyujt, mert alkalmat ad nekik a lelkiismeretüket megnyugtató és belső feszültségüket levezető méltó felháborodásra, az „eset” ama emberi dokumentumok közül való, mely korántsem újszertű, korántsem példánélküli való, de merészségével és amerikai nyíltságával a legmesszebbmenő érdeklődést érdemli meg.

Az ember nem született erkölcsi lénynek, de bizonyos, hogy mindig megvolt egyesekben a törekvés arra, hogy ugynevezett magasztabbrendű, érzelmi premiszákból kiinduló erkölcsrendet szilárdítson meg. De ez a hajlam csak egyesekben volt és van meg, a jószág bolyongó rittereiben, akik az emberiséget a szerelmeseik extéziséval akarják állandóan belükre ölelni. A nagy tömegek számára, — azok is, akik alkotják, azok is, akik elfogadják — a morál, helyesebben a közmorál, nem belső lényeg, nem belső szükségesség, hanem a létező hatalmi állapothoz, állami és társadalmi konstellációnak leszűródése. Változott hatalmi viszonylatokban megváltozik a morál — azok számára is, akik alkotják, azok számára is, akik elfogadják.

Chicagóban a hatalmi viszonyok a banditák javára toldódtak el, tehát a morál banditái al-lűrökkel kövült ki, azaz pompás karikatúrává torzult. A bűn felkerült a bakra, kezébe vette az igazság patológus ostarát, végigvágott a kor-dája elé fogott Justitián, aki egyszerre szelid szolgálóleányává változott: át s még az sem jutott eszébe, hogy tiltakozzon. Főleg pedig azért nem jutott eszébe, mert nem akarja megkockáztatni a hatalom ellen való lázadóaszt.

Am valójában nem a chicagói banditák hatalomra való jutása az érdekes és megdöbbentő. Hanem az a tény, hogy a banditáknak sikerült megfelelő és megbízható bírakat és ügyészeket szerződtetniük „igazságszolgáltatásuk” o-vábbvitelére.

Voltai e azt mondotta, hogy ha történetesen nem volna is eni gondviselés, akkor fel kellene találni. A jó birónak — úgy látszik — ezt kell

kivánnia, hogy ha nem volna bűn, akkor fel kellene fedezni. A chicagói ügyész ennek a megfontolásnak jegyében vállallhatta el hivatalát — és tegyük hozzá — nem egészen jogtalanul. Az amerikai szellem az igazságot is üzletszerűen fogja fel — és ebben van a becsületessége, szemben az európai szemforgatással, mely bölcséleti köntörfalazással akarja szépitni a közönséges lényeket. Ahonnan a kenyér jön — ott van az igazság forrása — gondolja az új rendszerű amerikai „igazságszolgáltatás” és ebben a gondolatban feltétlenül felette áll Európa hivatalnok-igazságszolgáltatásának, mely nem hajlandó magáról elismerni, hogy egy eléggé brutális hatalmi konstellációnak konzerválója és fentartója.

A chicagói ügyész egyszerű erkölcsi behelyettesítést csinált, smint az a matematikában szokásos. Az ügyész és a bíró a maga magas piedesztálját a bűn szilárdóságára és örökkévalóságára építi fel, enélkül összeomlana az a magaslat, amelyen kényelmesen és előkelően trónol. A csikagói ügyész és bírói ker csak Európában tért el a szokásos gondolat-köröktől — ahelyett, hogy a bűnnel szemben támaszkodna a bűnre, a bűnnel szövethetve biztosítja a maga fennmaradását.

Ime a relativitás elmélete, mint pozitív világnézet, mint gyakorlati eszme, ama hírhedt fából-vaskarika, melyet — hiába — csakis Amerika tud megcsinálni. Amerika mindent industrializál. A masinát, a vállalkozót és az igazságot is. És ez nem lebecsülendő tehetségre és eredetiségre vall. A moralistákat megbotránkoztathatja, de a megbotránkozás negatívum, az amerikai pedig csak a kézzelfogható dolgokat szereti.

Tény az, hogy a rendezett viszonyok között való igazságszolgáltatás országában sem sikerült a bűnt kevésbé gyakorivá és kevésbé

Figyelem!

Megjöttek az ezüsttáska ajándékok
DUNKY & BEER
61 szor üzletbe

Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).

merésszé tennie a bírakra (s ügyészeknek). Mert a bűn erejét, vagy gyengeségét nem az önzéére rendelt bürokrácia, — melyben mindig van több-kevesebb szarvasmarha — csökkentheti, hanem egyesegyedül az a közszellem (s az a mélyről jövő kultúra, melynek szigorúságában mindig van valami az irgalmas-ság és megértés szelleméből s amely a könynyelmű ítélkezés helyett az önmaga felett való ítéletet tartja fontosabbnak.

Amerikában és Chicagóban a puritanizmus szelleme bosszulta meg magát, az a szellem, mely kifelé Dracon arcát mutogatja, belül pedig vén kéjencek és uszorások szenvedélyét hordozta magában. Szentül meg vagyok győződve, hogy Chicago ügyésze, akinek egzisztenciája a tolvajok és panamisták munkáján és közérkölcésén épül, — egyik legbuzgóbb tagja valamelyik puritán felekezetnek és vasárnaponként cilinderben és fekete redingotban foglalja majd el helyét a templom első padsorában. Mert, — éljen a relativitás! — más az erkölcs és más az üzlet. Az üzlet, ha jó, minden bizonnyal erkölcsös, az erkölcs, ha nem jövedelmez, minden bizonnyal rossz. A chicagói ügyész és bírák is így gondolják, — ám akinek van kedve hozzá, — törjön pálcát feletük. En megértem őket, — ők korunk igazi reprezentánsai, igazságtévő karikatúrái, bizonyosságok, akik minden elméletnél többet mondanak. (s. 1)

Mit tartalmaz

az új munkásbiztosítási törvényjavaslat

Az eidegyi rendszert szűlebb keretek között kiterjesztik az egész országra

(Cluj Kolozsvár, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Legutóbbi számában részletesen megirta az Uj Kelet, hogy a Trancu Jasi közmunkaügyi miniszter által kinevezett bizottság elkészítette a munkásbiztosításokról szóló új törvényjavaslatot. Az új tervezet három főcsoportra osztja a biztosítást: 1. betegség, atyaság és halálozás eseteire, 2. munkaképtelenségi és sghori díjra, 3. baleset eseteire szóló biztosításra. Kötelező biztosítást ír elő a javaslat a következő ipari és kereskedelmi alkalmazottakra, korra, fizetésre, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül: mesterek, tisztviselők, segédek, munkások, gyekornokok és tanulók és általában minden alkalmazottra, ha nincs is bérük, vagy fizetésük. Kötelező a biztosítás a kisiparosokra is, akár vannak munkásaik és tanoncok, akár nem, továbbá a bányamunkásokra és fémunkásokra. Az állami és közintézmények munkásalkalmazottainak biztosítására külön alapot kreálnak a biztosítottak és az intézmények hozzájárulásából.

Megmaradnak az eddigi segélykategorikák

Lehetővé teszi az új törvény, hogy az ipari s munkaadók és mai társadalmi osztályok is biztosíthassák magukat, ha évi jövedelmük nem haladja meg a legfőbb munkásbiztosítási tanács által meghatározandó maximumot. A törvényjavaslat meghagyja a mostani segélykategorikákat, amelyek nagyságát egyesekél a csatolt területek hozzájárulásai arányában állapítja meg, amelyek tudvalevően magasabbak, mint a re-

gában, más kategóriáknál viszont a csatolt területekénél is nagyobb hozzájárulások alapján. A segélyek, amelyeket legalább 8 napos biztosítás után folyósítanak úgy a biztosítottak, mint a vele élő háztartásban élő családtagoknak, a következők: 1. orvosi vizsgálat, 2. orvosi ápolás, sebészeti, vagy speciális kezelés kórházakban és szanatóriumokban, 3. gyógyszer-ek, kötszerek és egyéb orvoslási kellékek, 4. pénzbeli segély a biztosított betegségek idejére és pedig családtagoknál az illetékes kategóriába felvett átlagfizetés 60 százaléka, családtagoknál a fizetés 40 százaléka. A pénzbeli segély folyósítása a betegség, vagy munkaképtelenség beállta utáni negyedik napon kezdődik és egyazon betegség eseteén 26 héten át történik. Ha ugyanazon év alatt a biztosított különböző betegségekbe esik, a pénzsegély folyósítását 36 hétre lehet meghosszabbítani.

Kötelező kórházi kezelés

Az új törvény kötelezővé teszi a kórházba való szállítást, ha a biztosított ragályos beteg, ha többbizben áthágta az orvosi előírást, vagy ha a betegség speciális kezelést és állandó felügyeletet igényel. Ha a beteg nem hajlandó ilyen esetben kórházba menni, akkor részben, vagy egészben elveszti a pénzbeli segélyre való jogát aszerint, hogy családosa-e, vagy nem. Abban az esetben, amikor valamelyik vállalat babiztosított munkása külföldön betegedik meg és képtelen hazajönni, a munkaadó kötelező a beteg munkás orvosi kezelését és pénzbeli segélyezését vállalni, amelyek összegét meg-

R
OV
le
sa-
tése.
áron és
-37
kok
yéb gépek-
mellett.
nos
nos) No 2.
CHER
UMA
OV
D szám.
tézet, mely-
gyógyászati-
na”, de ra-
vel minden-
rium a fő-
tt elérhető.
tét (átvilá-
ia, Kvarcz-
stb). Lift.
z állomástól
ajdonosok:
Károly
ói sebészeti
osa.

térítheti magának az illetékes munkásbiztosítópénztárnál, megfelelő igazolások alapján. A betegséglyózpénztár a törvényben előírt segélyösszeget kivül orvosi kezelés címén a munkás fizetésének háromnyolcadrészét fizeti vissza a munkaadónak.

Kinek mennyi segély jár?

A gyermekágyas asszony, ha legalább már 26 hét óta fizet járulékokat, orvosi kezelést, gyógyszerkezelést, kötszereket és a szülés után 6 hétig pénzbeli segélyt kap. Ha a szülő nő maga táplálja gyermekét, akkor további 6 hétig kapja a táppénzeket. Ugy az orvosi és gyógyszersegély, mint a pénzbeli segély 26 héten át folyósítandó, ha a szülésből, vagy teherből származó betegsége, vagy munkaképtelensége 12 hétnél tovább tart.

A biztosított elhalálozása esetén, a férj, vagy feleség, törvényes örökösök hányában pedig az, aki az elhunyt temetéséről gondoskodik, temetkezési költségmegterítés fejében a biztosított napi átlagbérének 30 szorosát kapja, ha az elhunyt legalább 52 illetve 100 hétig fizette a járulékokat aszerint, hogy rendes, vagy csak fakultatív módon volt bebiztosítva.

Ha a biztosított felépülése után is munkaképtelen marad, 6 hónapon át a betegség megszűnése után is joga van pénzbeli segítségnek. A legfőbb munkásbiztosító tanács a táppénzek folyósítását további 6 hónappal hosszabbíthatja meg és ha a biztosított még most sem nyerte vissza munkaképességét, átkerül a munkaképtelenség esetére szóló biztosítási kategóriába és rendes nyugdíjat kap.

A hozzájárulások nagysága

A betegséglyózdíjak tekintetében országosan bevezetik az erdélyi rendszert, amely szerint a hozzájárulás felét a munkások, felét a munkaadók fizetik, míg a fizetésnélküli alkalmazottakért az egész díjat a munkaadó fizeti. A fakultatív (nem kötelező) módon biztosítottak önmaguk fizetik az egész díjat.

A járulékok megállapítása a bérösszeg és a biztosítási kategória szerint történik, de egyetlen munkás, vagy alkalmazott díja nem lehet fizetésének 5 százalékánál nagyobb és 2 százalékánál kisebb. E két határ között a díjak emelhetők és leszállíthatók. A betegséglyózdíjakat a munkaadó hajtja be, illetve köteles levonni minden bérfizetésekor, de havonta legalább egyszer. A díjak beszedése eddig Erdélyben a bérlista-rendszer, a regátban pedig bélyegrendszer alapján történt. Az új törvény

vegyes rendszert állapít meg ezen a téren olyanformán, hogy a száznál kevesebb munkással dolgozó vállalatok bélyegrendszerrel kötelesek a járulékot levonni, ami a száznál több munkással dolgozó vállalatoknál a bérlista-rendszerrel is megtörténhet. Amikor a munkás, vagy alkalmazott kilép, biztosítási könyvecskéjét kap a főnököktől, amelyben fel van tüntetve, hogy mennyi ideig dolgozott nála és mennyi járulékot vontak le tőle.

Aggkori biztosítás

Külön szakasz intézkedik azokról, akikre nem kötelező a biztosítás, vagyis fakultatív módon biztosítják magukat. Ez a rendszer Erdélyben régóta fennáll, de a régi királyságban csak most vezet be szűkebb keretek között a törvény.

A munkaképtelenségi és aggkori biztosítás kötelező mindazon alkalmazottakra és munká-

A modern nőnek kell ékszer és platina, de még inkább egy Sipos-féle reklám-harisnya. Kapható Cluj, Ferdinánd-király-ut 8. szám, Sipos-nál

sokra, akikre a betegség esetére szóló biztosítás is kötelező. Ennek a feltételei a következők: legalább 16 betöltött év, ne legyen 40 évnél idősebb, évi jövedelme ne lépje túl a legfőbb munkásbiztosítási tanács által megállapítandó maximumot és évente legalább 16 héten át dolgozzék. A törvény itt is megengedi a fakultatív biztosítást. Az, aki 200 hétig fizette hozzájárulását után és otthagyja foglalkozását, fakultatív biztosított marad és hozzájárulásait azonnal az aggkori és munkaképtelenségi nyugdíjra fizeti.

Másfélmillió lejes csalást lepleztek le az apáczai postahivatalnál

A csaló szalámikereskedőt Kolozsváron tartóztatták le

(Cluj Kolozsvár, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A brassói rendőrség átiratot intézett a kolozsvári rendőrséghez amelyben kéri, hogy Zamfir Miklós brassói állítólagos kereskedőt, aki jelenleg Kolozsváron 514 704 számú egész Európára szóló utlevéllel tartózkodik, szonnal tartóztassák le. Zamfir ellen nem kisebb vád merült fel, mint az, hogy másfélmillió lejjel károsította meg a postát. A távirat vétele után Draghiciu Aurél, a büntügyi osztály vezetője széleskörű rajzát rendelt el, amelyek eredményeképpen előállították Zamfir, akit egy külvárosi zugszállóban találtak meg.

Draghiciu rendőrkapitány hallgatta ki Zamfir, aki eleinte tagadni próbált, majd később beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Brassóban almával, gypottal, szalámmal és alkalmi üzletekkel foglalkozott, azonban ebből nem tudott úgy megélni, ahogy azt szeretne volna. Ezért régi ismerősével Zaharia Margareta apáczai postamesternővel és ennek Juon nevű bátyjával meállapodott, hogy együttesen fognak csalásokat elkövetni a posta kárára. Zaharia Margareta pénzszütyelvényeket állított ki nagyobb összegekről, amelyeket Bukarestbe címzett. Zamfir azután Bukarestbe utazott és

ott a szabályszerűen kiállított és az apáczai postahivatal bélyegzőjével ellátott utalványok összegét hiánytalanul felvette. Szeptember óta folytatták üzemeiket és az üzlet pompásan bevált, amennyiben ezalatt a rövid idő alatt több mint másfélmillió lejt vettek fel. Rvizio alkalomával azonban rájöttek a nagyszabású csalásra és Zaharia Margaretát, valamint Juon nevű bátyját tartóztatták. Zamfir nem tudott le tartóztatásukról és éppen egy szalámitűzlet lebonyolítása miatt tartózkodott Kolozsvárt, amikor a detektívek rajtaütöttek. Megmozdítása- kor 54 ezer lejt készpénzt találtak nála.

Zamfir vallomását jegyzőkönyvbe foglalták, majd a csaló szalámikereskedőt Draghiciu kapitány erős rendőri fedezettel Brassóba kísértette vissza.

Budapestre utazók! féláru magyar vizumot

féláru magyar vasúti jegyet (oda vissza) július 9-23. között Kolozsváron kizárólag a Főtéren 1 szám alatti menetjegyirodában szerezhetik be.

Akiba

Irta Giszkalay János

Aminthogy iva is van: „ezek azok a törvények és ítéletek, amelyeket teljesítsen az ember, hogy éljen bennök“. Eljen bennök és nem meghaljon bennök. Nem a gyávaság és nem a hit gyöngesége vezette ezeket a tudósokat. De az a megdöglés, hogy, ha minden zsidó martírja lesz a hitének, akkor hiába marad meg az éltető forrás: hamarosan nem lesz már nép, amely életerejét merítse belőle.

Rettenetes dilemma volt ez: vagy a népet odadobni a martírhalálnak, a Tóra érdekében, vagy a Tórát elvetni, megtagadnia a nép érdekében. Keserves dilemma volt ez, mert az adandó felelet nemcsak holmi elvi megállapítás lesz. A rabbi jól tudták, hogy az ő határozatuk törvény és parancs lesz, amelynek minden zsidó vakon alá fogja vetni magát. Hiszen a Szanhedrin megmaradottjainak határozata ez. És ebben a gyötrődő vívódásban megvilágosult a tudósok szíve. És kemény lélekkel határoztak. A halállal való kényszerítés esetében minden zsidó fel van oldva a törvények kötelező érvényessége alól. Halállal való kényszerítés esetében szabad a szombatot is megszegni, szabad még az Abrahám szövetségének jelét is elmulasztani. De ha a zsidóság lényegének megtagadására akarnák kényszeríteni az embert, akkor minden zsidó köteles a vérpadra lépni és az életét is inkább odadobni, semhogy engedelmességen. És a Szanhedrin megmaradottjai pontosan megállapították az eseteket is. Ha bálványimádásra, ha nemi fajtalanságra, ha emberölésre akarnak kényszeríteni, akkor a zsidó inkább vértanúhalált haljon, semhogy ezeknek árán az életét mentse. A liddai titkos nemzetgyűlése ebben a

három erkölcsi tételben állapította meg a zsidóság lényegét. Az egyisten hit, a nemi erkölcs tisztasága és az emberélet szentsége. A Talmud nem jegyezte föl, hogy személy szerint ki volt az, aki a vallási üldöztetésnek vérellágyító szörnyűségek óráiban (sáat hassómad) ebben a három ragyogó erkölcsi tételben határozta meg a zsidóság örök lényegét, amely mellett a vér tanubizonyosságával is hitvallást kell tenni. Nem hisszük, hogy valami távol járunk az igazságtól, ha ebből a megismerésből Akiba szíveverését halljuk kidobanni.

A liddai tanács után Akiba újra visszatért otthonába. Rufus, a római véreb, hiába várta az időt, hogy Akibát reszketni lássa. A torhetetlen aggastyán nemcsak hogy rá se gondolt a menekülésre, hanem megveto semmibevevéssel szegte szembe a megízó zsidóságot és küldetésének tudatát minde a római parancsuk. Hadrián külön utasításokkal kötötte lelkére a pribékjének, hogy az iskolák működését, a tanítást és az ordinálást minden eszközzel akadályozza meg. Egy évszázad véres háborúiból annyit már megtanult Róma, hogy a zsidó nemzeti gondolatnak, a zsidó állameszmének éle bentartói és legszívósabb agitátorai a rabbi — és a zsidó nemzeti szabadságharcok örök tüzfészkei a Talmud-iskolák. (Hajh! Más idők voltak azok, más zsidóság, más rabbi és más Talmud iskolák!) Ezért volt kinhalálbüntetés terhe mellett a tanítás a báté midrasban, ezért hurcolta Rufus vérpadra a rabbiakat és tanítványokat és ezért ügyeltek Rufus kopói ország-szerte arra, hogy újabb ordináció ne történjen. De a nemzeti ügyért vérpadra lépő rabbi egyetlen szent kötelességet éreztek csak haláluk előtt: hogy vértanúságukban megfogytakozott soraikat új utódokkal töltsék ki. Az iskolafők joga és hivatása volt az, hogy tanít

ványaik közül a kiválasztottakat, az arra érdemeseket rabbikká: népvezető tudósokká nevezék ki. Egyszerű, de régi formassággal történt ez. A Mester rányugtatta kezét a tanítvány vállára és ettől a pillanattól kezdve a tanítványból tanító lett.

Ez volt az ugynevezett „szömicha“ (kézrányugtató), vagy latin szóval ordináció. Rufus kémei szigorúan ügyeltek rá, hogy ilyen ordináció ne történhessen sehol Judea területén. Olyan szigorú volt ez a tilalom, hogy nemcsak a tetten ért avatóra és avatóakra várt a vérpada, hanem azt a várost vagy helységet is, amelyben az avatás megtörtént, embertelen büntetésekkel sújtották. A Talmud egy megrendítő példáját beszéli el ennek a vérellágyító hajsának. Amikor a Mesterek közül, már Akiba sem volt életben, Rabbi Juda ben Baba, a még életben maradt egyiké magához rendelte Akiba utolsó hét tanítványát, hogy Mesterré avassa őket. Hogy a várost, amelyben lakott végveszélybe ne döntse, titkon a hegyek közé, egy rejtett völgykatlanba vezette a hét tanítványokat. De Rufus kopói a nyomukban voltak. Alig tette kezét az agg Rabbi Juda a tanítványok vállára, amikor egy római katonai osztag már rohamlépésben közeledett feléjük. Rabbi Judának épen csak annyi ideje maradt, hogy a hét tanítványokat — most már hét Mestereket gyors menekülésre sarkalja. A tanítványok nem akartak mozdulni. Nem akarták a halálveszedelemben magára hagyni az agg Rabbit. De ekkor kemény parancsszó csendült az utolsó Mester szájáról: Parancsolom, hogy meneküljétek, mert tirtok még nagy hivatás vár. Éa már teljesítettem a küldetésemet, — velem ne törődjétek! — Ideje volt, hogy engedelmeskedjétek.

(Folytatása következik.)

Kedd,
A k
Eiökelö
a kolozs
Herzl-ür
lyiségébe
Adalber
vezették
kivül ta
diumra
érezkelte
M. aszoz
ni a köz
rála sé
lönösen
nősen a
kele sz
kiö mü
jellemző
nemes u
velkedő,
mellett
dr. He
ként, as
Braun
néktili
jogostja
ván Lisz
erőtelj
Hillel
sok tap
Mirjam
nagy dr
Három
len műv
ket sajó
sége, a
feltörő é
és elbűv
meg az
európai
kor bizo
vel és M
novellát
pompás
szavai z
A cs
kirándu
meg a c
anyagila
ránduló
ben. A
rül a nő
része vo
Sándor
Ugylátsz
a célt, h
ság össze
darítás k
tia-mur
let Erdé
f ktoráva
remélni
komoly
Meg
Julius 6
rosi ros
csoportot
cionista
Vázolta
Vas Lilly
és belső
megjelen
hasvivá
mellé sni
kárul Kl
alakult
risszia-kö
vözölte.
hangjai r
Tábo
rák. A
sómérok
táborozás
alján a
E dél
S
Telefon

ZSIDÓ KÖZÉLET

A kolozsvári „Ezra“ Herzl-ünnepélye.
Elsőkör közönség jelenlétében zajlott le tegnap a kolozsvári „Ezra“ zsidó ifjúsági egyesület Herzl-ünnepélye, melyet az Uránia-mozgó helyiségében tartottak meg. Az ünnepélyt Kun Adalbert románul elmondott, emelkedett szavai vezették be, mely után Becsi Irén, ez a rendkívül talentumos, eredeti kölő lépett a pódiumra egy, a zsidó munka heroizmusát megéretteltető költeményét olvasta fel. Schwimmer M. asszony énekszámai nagy hatást váltottak ki a közönségtől, mely lelkes tapsokkal honorálta szép, meleg, lírai érzések aláfestésére különösen alkalmas hangjának szépségeit. Különösen a „Pillangókisszony“ nagy áriáját énekelte az áris lehellefinom szépségeit megéretteltető művészzel. Forgács Sándor Patai egy jellemző versét szavalta el sok tetszés mellett, nemese művészetével. Mely gondolatokban bővelkedő, koncepciózus és minden gondolatossága mellett is színes beszéd volt Hamburg József dr. Herzl beszéde. Kiforrott, kész művészként, asszonyosan kiérett drámai erővel szavalt Braun Teréz. Organuma, gesztusai, páthosználküli kifejező ereje a legnagyobb reményekre jogosítják ezt a fiatal művésznőt. Antal István Liszt egyik balladáját adta elő szokott, erőteljes, intelligens művészetével. Dr. Márk Hillel „Jehesziel látomás“ című szavaltáival sok tapsot aratott. Az ünnepély fénypontja Mirjam Oleszka asszony, a világi szintársulat nagy drámai művészi öjének szavaltata volt. Három jiddis köl eményt adott elő feledhetetlen művészzel, szívet megdobbantó, könnyeket szjóló közvetlenséggel. Hangjának melegsége, a lélek mélyéből jövő, szinte gejzír-szerűen feltörő érzésgazdagsága mindenkit megragadott és elbűvölt, még szokat is, akik nem értették meg az általa elmondottakat. H. valamelyik európai színpad művésznője volna Orleán, akkor bizonyosan együtt emlegetnék nevét Dávid és Maria Orskával. I. Weisitz két jiddis novellát interpretált nagy művészzel. A nívós, pompás műsort dr. Klein Miksa értékes zárószavai zárták le.

A csikszeredai zsidó leány és nőegylet kiránduló délutánja. Folyó hó 4-én rendezte meg a csikszeredai zsidó nő- és leányegylet úgy anyagilag, mint erkölcsileg szép sikertült kiránduló délutánját a város mellett fekvő erdőben. A kirándulás megrendezése és kivitele körül a nőegylet felkért tagjain kívül oroszlan része volt öv. Deutsch Lipótné, dr. Dénes Sándorné és dr. Török Lipótné urhölgyeknek. Ugylátszik az egylet működése által elérte azt a célt, hogy a csekélyszámu csikszeredai zsidó öszzetartozását megerősítse. Ha ez a szolidaritás kiinduló pontja lesz a komoly palesztina-munkának úgy a csikszeredai zsidó nőegylet Erdély zsidó közéletének egyik jelentős fktorává válik. A vezetőség munkakészége remélni enged, hogy az egylet működése a komoly zsidó munka jegyében fog folytatódni.

Megalakult a marosillyei Aviva-csoport
Július 6-án alakította meg Vas Lilly szászvárosi ros haaviva a marosillyei Aviva-Mirjam csoportot. Dr. Rapaport Lipót, a marosillyei sionista csoport elnöke nyitotta meg a gyűlést. Vázolta a megalakítandó Aviva fontosságát. Vas Lilly részletesen ismertette az Aviva külső és belső munkáját és tevékenységét. Ezután a megjelent tagokat felszólította a belépésre. Ros haavivául Salamon Rózsit nevezte ki, aki maga mellé snijját haavivául Kohn Margitot és tikáruul Klopót Ferencet kérte fel. Az újonnan alakult marosillyei Avivát a petrozsényi Barisszia-körzet nevében Weisz Móric zakén üdvözölte. Ezután az alakuló-gyűlés a Hatikvah hangjai mellett véget ért.

Táborba szállnak a sómérok és somrák. A temesvári, kolozsvári és gyulafehérvári sómérok és somrák, mintegy 250-en, az ideai táborozásukat Hátszeg vidékén, a Retyezát alján a Nagy folyó völgyében fogják megtartani.

Megérkezésük folyó hó 18-án lesz és tartózkodásuk augusztus 12-ig bezárólag fog tartani. Tekintettel arra, hogy a táborozási hely Erdély egyik legszebb és legegészségesebb hegyvidékén van, valamint arra is, hogy az élelmezés a lehető legjobb és legolcsóbb lesz, remélhető, hogy az összes sómérok és somrák felfrissülve és a legjobb emlékekkel eltelve fogják elhagyni a szép Retyezát alját. A sómérok Hátszeg-vidékén való tartózkodásuk alkalmával tervbe van véve az Avivák ország-részi konferenciájának megtartása is Hátszegen, mely alkalommal a sómértábort is meg fogják látogatni. Hátszeg város zsidó közönsége szeretettel készül úgy a sómérok és somrák, mint az Avivák fogadtatására.

Bíróság elé állították a volt norvég kormány összes minisztereit

Kiáras politikai botrány Norvégiában

(Stockholm, július 12. z Az Uj Kelet tudósítójától.) A norvég politikai életnek nagy szenzációja van. Az állami büntető törvényszéket, amely 1884 óta nem ülésezett, a legközelebbi napokban egybehívják, hogy ítéletet mondjon a volt Berge-kormány tagjai felett, akiket a parlament alkotmányozó bizottsága, azért mert a parlament hozzájárulása nélkül huszonötmillió norvég koronát uralt ki a szorongatott helyzetben lévő Északi Keresk d'almi Banknak. A vád alá helyezett miniszterek közül ketten tagjai a mostani kormánynak is és éppen ezért várható, hogy a kormány le fog mondani. A jelenleg is hivatalban lévő miniszterek: Weffring hadügyminiszter és Wenger munkügyi miniszter. Vád alá akarják ezenkívül helyezni a jelenlegi miniszterelnököt, Lay Ekst is, aki 1924-ben, amikor az ominózus pénzügyi skóció történt, a parlament elnöke volt.

Zirelsohn beszéde az antiszemitizmus ellen

A képviselők magasabb napidiját kérik. Interpelláció az idegen munkások ellen

(Bucuresti Bukarest, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülése izgalmas volt és viharos közbeszólásokkal mentesen zajlott le. A napirendet általánosságokban mozgó felszólalások merítették ki, a felirati vitára ma sem került sor.

A mai ülésről alábbi tudósításunk számol be:

Ezer lei napidiját kérik a képviselők

A kamara tegnap két ülést tartott, melyeken azonban még nem kezdtek meg a felirati vitát.

A délelőti ülésen Goganata és Jancu Anghelescu kamarai alelnökök bejelentették, hogy nem vállalhatják az alelnöki tisztséget és ezért az elnök új választást rendelt el. Megválasztották helyükbe: Briescu Alexandrescu és Otete Iesanut és egy másik megüresedett alelnöki tisztségbe dr. Borzescut.

A kvestorok és titkárok megválasztására térnek ezután át, majd az egyes pártok delegáltjait tagjikat abba a bizottságba, mely Szele Bóla politikai multját, illetve a mandátuma ellen benyújtott petíció vádjait fogja megvizsgálni.

Bedaceazu többségi képviselő a köztisztviselők helyzetét ismerteti és kéri a kormányt, mi lesz a júliusra besigért fizetésemeléssel.

Borcea paramenti iniciatívából beterjeszti a képviselői napidijának 1000 lejre és a képviselői fizetéseknek azokra a hónapokra, melyeken nincsen ülésszak, 20.000 lejre való fel emeléséről szóló javaslatot, kéri egyben a javak-latra a sürgősség kimondását.

A ház így határoz.

Megválasztják a felirati javaslat előadóját Omer Popovici személyében. Az elnök az ülést felfüggeszti, hogy a felirati bizottság végezzen a felirati javaslat megszövegezésével.

Uramegnyités után az előadó felolvassa a javaslatot és ezzel az ülés véget ért.

Cuza az idegen munkások ellen

A délutáni ülésen Viad Aurél hosszabb interpellációt mond a hunyadmegyei események ügyében és kéri a belügyminisztériumot, mi lett a vizsgálatról. Az a látszat, hogy a vizsgálat elaludt.

D. R. Joanitzescu, aki egyébként ma van először az ülésen, mivel Lupu lemondása folytán jutott csak mandátumhoz az ifjovi kerületben, kéri a kormányt, beváltja ígéreteit a földkiosztás revízióját illetőleg.

Lazar Popescu többségi képviselő az idegen állampolgáru munká okat foglalkoztató bukaresti gyárakat támadja.

Cuza szerint ezek a munkások veszélyeztetik a főváros közbiztonságát.

— Ezek a munkások — mondja Cuza — szabadon járhatnak a fővárosban. Önkéntelenül eszébe jutnak az oroszországi események. O. t is a forradalom előtt Moszkva utcáin hemzsegtek az idegen munkások.

Galuzinszky többségi képviselő a fakitermelő szövetségek ügyében interpellál és fel-

hívja a kormány figyelmét arra, hogy a kiszajított erdőkkel nagyarányu spekuláció folyik. Akik erdőterületeket kaptak kiszajítás után, most napi áron tovább adják.

Az ülés ezzel véget ér.

A parasztpárt alkalmasnak tartja a pillanatot a fuzióra

A parasztpárt végrehajtó bizottsága kommunikét adott ki, amelyben kijelenti, hogy a pillanatot alkalmasnak hiszi a nemzeti párttal való fuzió megvalósítására, ezért felhatalmazza a párt permanens delegációját, hogy a nemzeti párt vezetőségével együtt a legrövidebb időn belül állapítsa meg a fuzió pontos feltételeit. Mihalache felhatalmazást nyert, hogy ezeket a tárgyalásokat a nemzeti párt képviselőivel lefolytassa. Elhatározta a párt, hogy az időközi választásokon teljes erejével részvesz.

A párt kongresszusát Bukarestben tartja meg október 26-án. A pártvezetőség felhatalmazást nyert a kongresszus programjának előkészítésére.

A beszarabiaiaknak a parlamentből való kivonulásának ügyét öszre halasztották. A permanens bizottságból kilépett Bogdan Duica helyébe Ghiulea kolozsvári egyetemi tanárt választották meg.

Végül kimondja a pártkommuniké, hogy helyteleníti Bogdan Duicának a „Cuvantul“-ban Stere ellen intézett cikkeit, amelyek igaztalanok és ártanak a párt érdekeinek.

A közlemény mély hatást keltett politikai körökben.

Megkezdődött a föllirali vita

Lapzártakor jelentik: A szenátus mai ülésén megkezdtek a felirati vitát. Alexandru Constantinescu felolvassa a liberálisok nyilatkozatát, amelyben a liberális párt annak a reményének ad kifejezést, hogy a kormány nem fog semmilyen hibát elkövetni nyári kormányzása alatt és hogy folytatni fogja az előző kormány konszolidációs munkáját.

Mironescu nemzetipárti ugyancsek deklarációt olvas fel, mire Costachescu parasztpártira kerül a sor, ez visszalép a deklaráció felolvasásától.

Zirelsohn főrabbi emelkedik ezután szólásra és hosszabb beszédet mond. Beszédét a többségiek többször félbeszakították. Amikor Anghelescu iskolatörvényeit kritizálta, Mentulescu dr. kormánypárti ezeket kiáltotta felője: Jól tette, menjenek Palesztinába! Nemcsak klauzusz kell maguknak. Zirelsohn reméli, hogy a kormány jóváteszi mindazokat a sérelmeket, amelyekben a romániai zsidóságnak van része. Reméli, hogy a kormány megváltoztatja az Anghelescu-féle iskolatörvényeket, annak a szemellett tartásával, hogy a zsidóság etnikai kisebbséget alkot az országban. Kéri a kormányt, fojtsa el az antiszemita kilengéseket. A kisebbségek részére kedvező elbánást kér, már azért is, mert egy ország civilizációjának a mértéke a kisebbségekkel való bánásmód.

Ezzel az ülés véget ért.

Erdély legnagyobb gyári zongora raktára, részletre is.
Használt zongorákat is vásárolok.
Sternberg J., Oradea.
Telefon 4 94 Telefon 4-94

3 július 13
akszer és
kább egy
marisnya.
nánd-ki-
p o s-nál
szóló biztosí-
ei a követke-
ne legyen 40
e lépje tul a
ács által meg-
te legalább 16
itt is megen-
ati 200 héti-
nyagja foglal-
arad és hozzá-
nyak képtelen-
ek le
és az apáca
tt utalványok
zeptember óta
pompásan be-
idő alatt több
Revizió alkai-
zabásu csalásra
t Juon nevű
nem tudott le-
szalámitizlet le-
t Kolozsvárt,
Megmotozása-
k nála.
yve foglalták,
t Draghiciu
Brasóba ki-
azó!
izumot
vissza) július
ácólag a Póler
zerezhetik be.
t, az arra érde-
dősökká nevez-
sággal történt
zát a tanítvány
kezdve a tanít-
zömicha“ (kéz-
rdináció. Rufus
gy ilyen ordi-
dea területén.
hogy nemcsak
kra várt a vér-
helységet is,
nt, embertelen
nud egy meg-
nek a vérel
esterek közül,
abbi Juda ben
ak egyike ma-
ét tanítványát,
Hogy a várost,
e döntse, titkon
gyaklatlanba ve-
Rufus kopói a
kezét az agg
ara, amikor egy
nlépésben köze-
épen csak annyi
ányokat — most
külésre sarkalja.
nozdulni. Nem
agára hagyni az
parancsszó csen-
Parancsolom,
ok még nagy
m a küldetése-
Ideje volt,

A kolozsvári rendőrség tisztikara memorandumban fordult Goga belügyminiszterhez Crenian rendőrprefektus érdekében

(Cluj-Kolozsvár, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Crenian kolozsvári rendőrprefektus ellen, akinek működésével Kolozsvár közönsége a legnagyobb mértékben meg van elégedve, hajszát indítottak avégből, hogy állásából elmozdítsák. A valóban meg nem érdemelt üldözés legfőbb oka arra a tényre támaszkodik, hogy Creniának nincs meg a törvény által előírt jogi végzettsége ahhoz, hogy a nagy felelősséggel járó rendőrprefektusi állást betölthesse. A feljelentések szála Bukarestbe futottak össze, ahová maga Crenian is leutazott, hogy a belügyminisztériumban diplomájával cáfolja meg az elhíresztelt valótlanosságokat.

Hogy Crenian esetleges elmozdítása milyen érzelmekeket váltana ki, arra nézve legjellemzőbb az a tény, hogy a kolozsvári rendőrség a mai napon kollektíve memorandumot készített, amelyben kéri a belügyminisztert, hogy Creniant hagyja és erősítse meg állásában. A memorandum indokul azt hozza fel, hogy Crenian eddigi működése úgy a közönség, mint a hivatalos közegek körében a legnagyobb megelégedéssel találkozott és egyáltalán nem volna kedvező befolyású Kolozsvár közbiztonsági állapotára a gyakori prefektusváltás. A memorandumot, amelyet a rendőrség valamennyi tisztje szigálta, Pulea inspektor személyesen viszi Goga belügyminiszterhez.

Franciaország megtiltotta a fényüzési cikkek behozatalát

(Páris, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Cailaux pénzügyminiszter tegnap repülőgépen Londonba utazott, hogy az ottani pénzügyi körökkel közvetlenül megbeszélje a francia küladományok rendezésének kérdését. Elutazás előtt a pénzügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy mindaddig nem stabilizálható a franciák, míg a zuhanásszerű esést meg nem akadályozzák. Csak azután kerülhet sor a revalorizációra. A frankjavítás érdekében teendő intézkedések közül legelső sorban is a fényüzési cikkek behozatalát fogja beütni. A francia-angol adósságrendező egyezményt egyébként kedden aláírják. Beavatott körökben biztosan tudják, hogy Franciaország javára lényeges könnyítéseket tartalmaz. Az aláírás után az angol bank a francia nemzeti banknak azonnal ötszázmillió aranyfrankot utal vissza a biztosítékként elhelyezett francia összegekből, továbbá biztosítja Franciaországnak, hogy adósságleveleit nem kommercializálják. Remélik, hogy sz angol adósságrendezés jó hatással lesz az amerikai egyezmény enyhítésére.

Egy magyar ébredővezér leleplezte az erzsébetvárosi kör pokolgépes merénylőjét

Ily László szenzációs levele a budapesti „Reggel”-hez. A kör szakácsa helyezte el a bombát. Megkezdődött Rákosi Mátvás volt népbiztos pörének a tárgyalása. A frankhamisítás epilógusa

(Budapest, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A törvényszéken ma kezdődött Rákosi Mátvás volt népbiztos és társainak bünpere, aki a kommün összeomlása után Oroszországba menekült, később azonban hamis utlevéllel visszatért Budapestre és a bolsevista diktátora visszaállításán agitált. Ötvennégy társa, akik közül Weinberger Zoltán 15 évi fegyháza ítélték, de Oroszországgal kicserélték, állami és társadalmi rend elleni bűntettrel van vádolva. Eredetileg statáriális bíróság elé kerültek, amely azonban rendes bírósághoz utalta őket. Ötven tanu van beidézve. A tárgyalás előreláthatólag tíz napig fog eltartani. Barbussa és a többi bejelentett nevezetességek nem jöttek el, megjelent azonban Kurth Rosenfeld, a német szocialdemokrata párt külügyi bizottságának elnöke, azonkívül megjelent Gáti József cseh kommunista képviselő is.

Ki robbantotta fel a Demokrata Kört?

A Rákosi pörnél sokkal nagyobb szenzáció most Budapesten az, hogy a „Reggel” című lap szerkesztője levelet kapott Ily Lászlótól, aki az ébredő mozgalmakban nagy szerepet játszott és leleplezte az erzsébetvárosi kör bombamerénylőjét. A levél azzal kezdődik, hogy a kommün utáni kaoszban nagyon sok embert megszédítettek a lángoló frázisok. Jobbízású fiatalembereket vezettek félre a hazaszeretet jelszavával, lelkiismeretlen emberek kezébe kerülve, olyan bűnöket követtek el, amely nem menthető hazafias jelszavakkal. Lelkiismeret furdalásának és kötelességének tesz eleget most, amikor nyilvánosságra hozza a következőket:

A Márffy-pör táblai tárgyalásán történt, — írja Ily László — amikor a tárgyaláson Soós Antal, a VIII. kerületi ébredők egyik vezérének hallgatta ki. Soós a tárgyalás után elmesélte nekem a Deák-kávéházban, hogy Márffy ebben az ügyben ártatlan. Elmondotta, hogy a bombamerénylet tettese, Kalonyai István, aki abban

az időben az Erzsébetvárosi Kör szakácsa volt, de ugyanakkor a VIII. kerület ébredőinek is tagja volt. Elmondotta még Soós, hogy a bombát ő állította össze és Kalonyainak adta át, aki miután a Körben volt alkalmazva, feltűnés nélkül tudta elhelyezni a fűtőtest mögé. Megírja még levelében Ily László, hogy ez a két sötétlelkű ember nem tartózkodik már Magyarországon, de a rendőrség kövessen el mindent, hogy bíróság elé kerüljenek. A levél végén Gyulai válaszol Molnár Ferencnek, Vázzsonyi támadójának, akit a leghetlenebb sértésekkel illet.

Baross Gábor nyugdíjazták

Budapestről jelentik: A frankpör ítéletét a budapesti büntetőtörvényszéken csak most készítették el. Ez az ítélet sokkal terjedelmesebb, mint amilyet Tőrek Gyéza kuriai bíró annak idején kihirdetett. Maga a rendelkező rész 19 és fél oldalra terjed, a többi pedig az indoklást tartalmazza. Az írásos ítélet teljes terjedelmében felöleli azt a tényállást, amelyet annak idején a bíróság élő szóval is vázolt, de ezen felül sok érdekes és részletesen kidolgozott külön fejezeteket is tartalmaz.

A franküggyel kapcsolatban közlik most Budapestről, hogy Baross Gábor, a magyar postatakarékpénztár vezérigazgatója ügyében, aki Nádosy Imre részére minden felhatalmazás nélkül négyszázmillió koronát folyósított, a kereskedelemügyi minisztérium részéről megindított vizsgálat még e héten befejezést fog nyerni. Bizonyosra veszik, hogy az államnak okozott négyszázmillió károsodás miatt meg fogják állapítani Baross Gábor felelősségét, ezért a postatakarék vezérigazgatóját nyugdíjazták, egyben pedig kötelezni fogják a postatakaréknak okozott kár megtérítésére.

Írdessen az Uj Keletben!

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. Végáru festés adjusztálva.

A díbuk

Drámai legenda négy felvonásban. Irta S. An-Ski. Előadta a vilnai jiddis színtársulat 1926 július 10 én

An Ski Dibukja, — mint annyi más ujkori zsidó irodalmi alkotás, — a chaszidizmus köréből vette a tárgyát. Manapság, a zsidó népléleknek azt a megnyilatkozását, amelyet Chaszidizmus név alatt ismerünk, már erősen lejáratták, sőt kompromittálták a saját hível. Innen van az, hogy a felületes szemlélő, a zsidóságnak valami retrográd, antikulturális és főleg bigott megnyilatkozását látja a chaszidizmusban. De az igazi, a hamisítatlan chaszidizmustól semmi sem áll távolabb, mint az ilyesmi. Sőt. A chaszidizmus éppen a legnyilvánvalóbb ellentéte mindennek, ami bigottéria — és annak idején éppen a merev rabbinizmus ellenhatásként keletkezett. Még egyet meg kell állapítani. A chaszidizmus, a maga eredeti tartalmában, a hamisítatlan színtiszta és sémita világlátást képviseli, a különböző nyugati hatások befolyása alatt kissé elhomályosult rabbinikus világlátással szemben. Aminthogy a chaszidizmus nem is valami dogmatikus szektája a zsidóságnak, hanem egy világszemlélet. A föltétlen életigenlésnek, a lélek derűjének és az erkölcsi világtrendben való hitnek világszemlélete. Nem a szomorúságnak, nem lemondásnak, nem az önkínzásnak hanem az élet szeretetében és a lélek derűségében és szabad röptében található meg isten közelsége. Ezt hirdette a chaszidizmus megalapítója Jiszráél Baal Sem és csak a történelmi hatóerők konzervatív tendenciája volt az, amely ezt a ragyogóan zsidó világszemléletet a mai chaszidizmusba m-revitette.

A chaszidizmus erős érintkezési felületet talált a zsidó misztikus tanokkal, a kabalával. A misztikus tanokkal való érintkezése két irányban is befolyásolta további fejlődését. Egyrészt elvesztette eredeti világszemléleti tisztaságát, viszont másrészt — mint minden misztikus világlátás — valódi melegséggé lett a zsidó néplélek legújabb költői magatartásának. A chaszidizmus három évszázados története és fejlődése telve van a legragyogóbb legendákkal és a népléleknek ez a költői magatartása már a mi napjainkban is teljes folyamatban van. Ez a magyarázata annak, hogy az ujkori zsidó írók miért választják olyan szeretettel irodalmi alkotásuknak tárgyát a chaszidizmus eszmeköréből.

A Dibuk is egy ilyen legendát mutat be. Reb Szender még fiatal böcher korában szoros lelki barátságban élt egy tanuló társával. Egyszerre házasodtak meg és a két jóbarát megfogadta, hogy ha gyerekek születik, fiú és leány, akkor már előre is egymásnak jegyzik el őket. A barát elköltözött messzi, ismeretlen vidékre, többé hírt se hallottak egymásról. Reb Szender gazdag ember lett, — leánya született. A barától évek során át semmi hír sem érkezett — és Reb Szender szívesen feledkezett meg egykori ígretéről. Gazdag ember volt: gazdag partit keresett a lányának. De a helybeli böcherek között volt egy fiatal fiú, a legtehetségesebb, a legjobb az ösztösek között, senki se tudta, honnan jött, ki volt az apja, ki az anyja. Chanannak hívták. Chanann és Reb Szender leánya, a Lea meglátták egymást és valami titokzatos erő egymásba kapcsolta a lelküket.

Reb Szender négyszer is télt völegényt a leányának és az eljegyzés négyszer is füstbe ment. Valami titokzatos erő nem engedte, hogy a házasság megtörténjen. Végre ötödikben mégis csak sikerült az eljegyzést nyelbűtni. Az eljegyzésnek híre kel — és abban a pillanatban, amikor Chanann fülébe jut — holtan rogy össze. It kezdődik a Dibuk chaszid legendarésze.

A chaszid néplegenda mélyérzelmi relációkat lát élet és halál között. A meghalt ember lelke számadással tartozik mindenről, amit földi életében elkövetett és boldogok azok a lelkek, akiket bűneikért pokol vagy erényeikért az örök boldogság fogad ölére. De vannak lel-

kek, — a táukat t előbb kiél gadják be bukként állatokba, az örök K Dibuk tett lélek.

Szende zene, a fia vezesse a ban, ami akerja elf ugrik, elt idegen cs Az ember Leát egy Rabbihoz val izzze kollégium Reb Szend Az ifjúkor a szellem Az adott összeül, a vágja Re szavát, m mással je Chanann, messzi vid aki jog sze mással je rogyott oss mat és m A bét-din nának fel telésül min két halotté hogy hgy akar enged szeritek a t völegényért még mielőt lelkét. A A halott használja, szerelmes Lea holtan

Röviden tartalma A mát lehetet csak nem a mind a ne poézis ez a zsidósággal

A vilnai feladatuk körülménye Magyar Szil közönséggel tikaju teren elvesztek a ságal. De é dezésben is négyfelvoná ták össze. I tette a cse primitívül sekélyesített szerepe, a „Névtelen k kadozottsága szulta meg szek most szereplők hi ragyogtatták Ha mindan és a Mösula lem, ezt nem azért teszem művésznek volt mindaz megértették.

— Meg kormány h cago Tribun“ portugál korm rint a kormán kiek is támog szág nyugalm 25 iki forrad

* Pal szt torképe 100

kek, — akik földi életükben nem tudták hivatásukat teljesíteni, akik meghaltak még mielőtt kiálték volna magukat. Ezeket nem fogadják be se mennyek, se pokol, — ezek Dibunaként keringenek az űrben élő emberekbe, állatokba, sőt növényekbe bujnak bele és csak az örök Kegyelem tudja megváltani őket. A Dibuk tehát egy ilyen hivatását nem teljesített lélek.

Szender házában már menyegzőre szól a zene, a fiatal vőlegény jön, hogy baldachin alá vezesse a menyasszonyát, de abban a pillanatban, amikor ősi zsidó szokás szerint fátýollal akarta elföldni a jegyese arcát, — a leány felngrik, eltaszítja magától a vőlegényét és egy idegen csengésű férfihang szólal meg belőle. Az emberek rémülten menekülnek mellőle. Leát egy Dibuk szállotta meg. Reb Szender a Rabbihoz viszi a leányát. Csoadatévó hatalmával űzze ki a Dibukot a leányból. De a rabbi kollégium egyik tagja álmodt látott. Álmában Reb Szender ifjúkori barátja jelent meg előtte. Az ifjúkori barát már régen meghalt és mostan a szelleme törvény elé szólítja Reb Szendert. Az adott szó megszegésével vádolja. A bét-din összeül, a halott vádló megjelenik és szemébe vágja Reb Szendernek, hogy megszegte a szavát, mert Leát, akit az ő fiának ígért oda, másvalaki jegyezte el. Az a fiatal böcher, a Chanan, az ő fia volt, végzetes erő húzta őt messzi vidékekről annak a leánynak közelébe, aki jog szerint az ő jegyese volt. Amikor Leát másvalaki jegyezték el, akkor Chanan holtan rogyott össze, de lelke nem találhatott nyugalmat és most mint dibuk kísért Lea testében. A bét-din ítéletet hoz, Szender köteles vagyónának felét a szegényeknek adni és engesztelésül minden évfordulókor kaddist mondani a két halottért. Most aztán felszólítják a dibukot, hogy hagyja el a leány testét. A dibuk nem akar engedelmessé válni. A sófár hangjával kényszerítik a távozásra. A rabbi lóhalálban küld a vőlegényért, hogy a házasságot megkössék, még mielőtt a dibuk újra megszállná a leány lelkét. A leány egy pillanatra magára marad. A halott vőlegény lelke ezt a pillanatot fölhasználja, megjelenik és az Énekek Énekének szerelmes szavaival magához csókolja a leányt. Lea holtan hanyatlik a földre.

Röviden és csak nagyon vázlatosan, ez a tartalma An-Ski Dibukjának. A teljes tartalmát lehetetlen így összefoglalva elmondani, ha csak nem akarná az ember szórul-szóra leírni mind a négy felvonást. Fájdalmas, ragyogó poézis ez a szindarab, telve lüktető élettel, zsidósággal és mélyes gondolatokkal.

A vilnai jiddisek ez egyszer nem állottak feladatuk magaslatán. Lehet, hogy a külső körülmények is befolyásolták az előadást. A Magyar Színház óriási terme zsufolásig megtelt közönséggel és ebben a hatalmas, rossz akusztikájú teremben, a szorongó embertömeg között elveszték a darab sokszor leheletszerű finomságát. De én úgy láttam, hogy magában a rendezésben is hiányosságok voltak. Az eredetileg négyfelvonásos darabot három felvonásba vonták össze. De ez nemcsak, hogy tömörebbé nem tette a cselekményt, hanem sokszor szinte primitívül szakadozottá, epizódok sorozatává sekélyesítette. A darab egyik leggrandiózusabb szerepe, a halott vőlegény apjának szelleme, a „Névtelen követ“ a Mösulach. Az előadás szakadozottsága különösen ezen a szerepen bosszulta meg magát. Egyébként azonban a színészek most is hatalmasat nyújtottak — és a szereplők hírével nélkül a tökéletes művészi ragyogatták meg a kolozsvári közönség előtt. Ha mindannyiok közül a két főszereplőt: Lea és a Mösulach megismerjük, az előadás kiemeltem, ezt nem a többiek rovására, hanem csak azért teszem, mert ennek a két iatendőt művészek szereplése a tökéletes lelki élmény volt mindazok számára, akik a jiddis nyelvet megértették. (g. j.)

— Megszilárdult a portugál forradalmi kormány helyzete. Chicagoból jeltik: A „Chicago Tribune“ úgy értesít, hogy Lisszabonban az új portugál kormány kiáltványt adott ki, amely szerint a kormányt a lisszaboni helyőrség kivül vidékiek is támogatják. Az új kormány biztosítja az ország nyugalalmát és békéjét és végrehajtja a május 25-iki forradalom programját.

* Palaszina legújabb és legtökéletesebb falitérképe 100 lej, az Uj Kelet könyvosztályában.

Nyomára bukkantak Persián Adám bombamerénylőjének

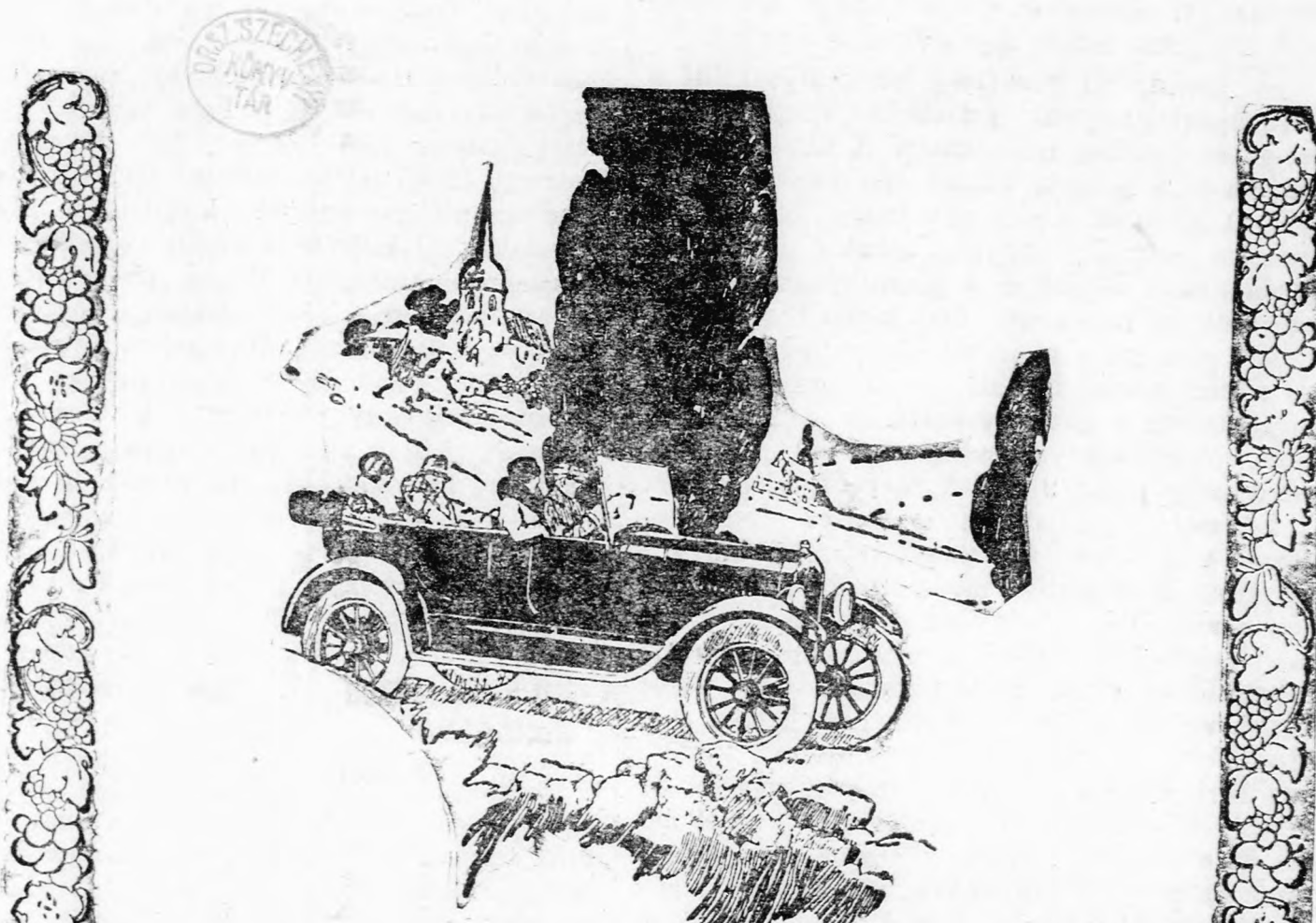
A titokzatos vörös autó sofförje semmit sem tud a gyanus utasáról

(Budapest, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Persián Adám ellen elkövetett bombamerénylet ügyében a budapesti rendőrség széleskörű nyomozás indított meg. A rendőrségben jelentkezett két pincér, akiknek a vallomása némi fényt derített a titokzatos merénylet ügyében. A két pincér, névszerint Gotthardt Gusztáv és Wagner Osvát elmondották, hogy a Liliom utcai „Kulturanya“ nevű kocsmában vannak alkalmazva. Pénteken éjjel, vagyis a merénylet éjszakáján, féltenket körül, egy soffőrhözba öltözött fiatalember jelent meg a kocsiban és érdeklődött a pincérektől arra nézve, hogy miként juthat a Liliom utcától a legközelebbi utn az Ipar utcába. A pincérek készséggel adtak felvilágosítást a soffőrnek, sőt ki is kísérték a Kulturanya előtt várakozó autójához. Felment nekik, hogy az autó egészen új típusu, vereslakkozásu gép volt, amelynek hátsó ülésében borotváltarcu, elegáns és izgatott külsejű ur állt.

A soffőr röviden elkészönt tölök, autóbba ült és elhajtott. A látszólag jelentéktelen esemény után tíz perc múlva már értesültek a merénylőről és a leghatározottabban állították, hogy a merénylő nem lehetett más, mint a piros autó rejtélyes utasa.

A két pincér vallomása alapján a rendőrség kutatni kezdett a piros autó után s a nagy erővel megindított nyomozás alapján elő is állították a piros autó sofförjét. A soffőr, akit Kohn Ernőnek hívnak, elmondotta, hogy péntek este valóban ő volt az, aki a Kulturanyában az Ipar utca után érdeklődött. Utasát azelőtt sohasem látta, nem ismerte és a merénylőről semmi tudomása nem volt. A merénylőről közelebbit nem tudott mondani, mert az utasa az Ipar utcával szomszédos Mester utcában leszállott, kifizette és eltűnt.

Hetényi rendőrkapitány tovább vezeti a nyomozást és az adott személyleírás alapján próbálja kézrekeríteni a merénylet tettesét.

A MODERN FORD

Külseje megváltozott — de kvalitásai megmaradtak

Talán fel sem ismeri első pillantásra a tetszetős, előkelő külső alatt a régi Ford-kocsit. Pedig csak a külseje változott: a hosszú, mélyen ülő, elegáns karosszéria, de a gépet ugyanaz az erőteljes, egyenletes, halkán futó motor hajtja, mind eddig s kitűnő tulajdonságai: ellenállóképessége, tartóssága, egyszerűsége s alacsony üzemeltetési költsége változatlanul megmaradtak.

A modern Ford amelltt most is változatlanul megfelel annak a célnak, amit annak idején Henry Ford a kocsit megkonstruálásánál magának kitűzött: kényelmes és erőteljes, úgyhogy egy egész család is bátran használhatja, kezelése, vezetése végtelen egyszerű, üzemeltetési költsége a lehető legkisebb. Amelltt minden alkatrésze olyan elsőrendű anyagból készült s olyan tartós, hogy nincs a világnak második autógyára, amely hasonló minőségű gépet csak megközelítő áron is adni tudna.

A különféle Typusok:

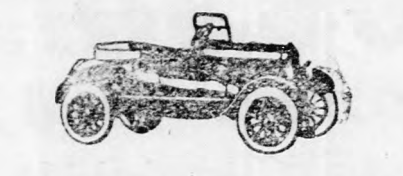
- Torpedo, 5 ülésessel
- Torpedo, 2 ülésessel
- Sedan, 5 ülésessel 2 ajtóval
- Sedan, 5 ülésessel, 4 ajtóval
- Coupé, 2 ülésessel

Coupé, 2 ülésessel

Sedan, 5 ülésessel, 2 ajtóval

Torpedo, 2 ülésessel

Ford Motor Company

Látogassa meg azonnal környékbeli képviselőink egyikét

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidó ság lapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a lapra megjelölésével engedélyezhetjük.

A mai naptár

Kedd
 5686. Ab 2.
 1926. július 13.

— **Gróza Erdély minisztere lesz.** Baka-részből jelentik: A kormány újraszervezése mégis csak megtörténik már a közeli napokban. Legújabb hír szerint Berlescu miniszterelnökségi államtitkár iparügyi miniszter lesz, Cudaiba őszig nem változtat tárcát, Maisner lesz a köz-munkaügyi miniszter, Gróza erdélyi miniszter lesz. Berlescu helyét egyelőre nem töltik be.

— **Bukaresti bizottság vizsgálja felül a kolozsvári gázzár gazdálkodását.** Ismeretes az az áldatlan harc, amely Kolozsvár városi tanácsa és a gázzár között már évek óta folyik. A gázzár, amely egy belga konzorcium vezetése alatt áll, nagyon sokszor kifogásolt gazdálkodást folytat és a gázszolgáltatás elleni panaszok is már évek óta kimeríthetetlenek. Ennek ellenére a gyár vezetősége legutóbb azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy engedélyezze a gáz egységárának közméretenként közintézmények számára 6-9, magánosok részére pedig 9-12 lejre való felemelését. A kéréssel kapcsolatosan a tanács vizsgálatot tartott a gyárban és megállapította, hogy a helytelen gazdálkodás miatt 9 év múlva, midőn a szerződés értelmében a gyárnak a város tulajdonába kell átmennie, már teljesen hasznavehetetlenné válik. Ezért a tanács nem járult hozzá az egységár felemeléséhez, hanem kérésrel fordult a belügyminisztériumhoz, amelyben kéri, hogy semmisítsék meg a gyárral 41 évvel ezelőtt kötött szerződést és a gyárat adják át a városnak, mert a belga konzorcium visszárt a város vagyonaival. Az ügyben a minisztérium bizottságot delegált, amely kedden délelőtt érkezik Kolozsvárra.

— **A volt frontarcosok nagy tüntetése Párisban.** Párisból jelentik: Doumergue tegnap felavatta a „rokkantak terén“ Gallieni tábornagy szobrát. Ez alkalommal több ezer volt frontarcos nagy tüntetést rendezett a főváros utcáin.

— **Újra fellángolt a kínai polgárháború.** Pekingből jelentik: A szövetséges csapatok Csingpu vezetésevel megkezdtek az offenzívát a nemzeti hadsereg ellen. Heves harc folyik, amelynek eredménye még nem ismeretes.

— **Súlyos vasúti szerencsétlenség Lengyelországban.** Varsóból jelentik: A varsói-krakkói vonalon a szombatról vasárnapra virradó éjszakán súlyos vasúti szerencsétlenség történt. A varsói 3. számú fűrdővonat teljes sebességgel nekiment a Krakóból jövő expresszvonatnak és az összeütközés következtében a fűrdővonat három személykocsija, amely tömve volt utasokkal, pozdorjává zúzódott. Ugyancsak szilánkokra szakadt az expressz mozdonya és két személykocsija. A romok alól eddig két halottat, nyolc súlyos és tizenhét könnyű sebesültet húztak ki, de valószínűnek tartják, hogy még több áldozat fekszik a két halálvonat alatt. A sebesültek között van Korfanty képviselő is.

— **Az Aranysas-szállóbeli gyilkosság a kolozsvári törvényszék előtt.** A kolozsvári törvényszék II. számú P. curariu tanácsa ma délután tárgyalta Pécsi Lajos székely legény bűnperét, aki a vádirat szerint az elmúlt év decemberében tán: közben biestával mellbe szúrta Bárdos István hóstáti legényt. A mai tárgyaláson a védőtt azzal védekezett, hogy tettét önvédlemből követte el, mert Bárdos közös szerelmük tárgya miatt öt éllandán üldözte és két nappal a végzetes találkozás előtt meg is verte. A beidézett tanúk kihallgatása után a tárgyalás folytatását mára napolták el.

Levegőbe repült az Egyesült-Államok legnagyobb tengerészeti és szárazföldi municióraktára

(Newyork, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton délután, amikor az Egyesült Államok északkeleti részén borzalmas vihar száguldott keresztül, a Denmark-tó közelében egy villámcsapás a levegőbe röpítette az Egyesült Államok haditengerészetének legnagyobb municióraktárát. A robbanásnál a helyőrségből hárman meghaltak és két százan megsebesültek, azonkívül sok katona eltűnt. Az áldozatok számát csak az elakartitási munkálatok befejezésével állapíthatják meg. A löszraktár főépülete helyén kétszáz láb széles, harminc láb mély tölcésr maradt. Az épület teljesen eltűnt a föld színéről. A robbanás tizenöt márföld sugarú körben pusztított. Az első kárbecslések szerint nyolcvanöt millió dollár a kár.

A robbanás átjejt a Piccadilly kóporraktárra is, amely a szárazföldi hadsereg legnagyobb munició telepe. Ehhez hasonló munició telepek sehol sincs a világon. Ez a municióraktár is teljesen a levegőbe repült. Az itt felraktározott munició között volt Amerika legnagyobb kaliberű gránátja is.

Utólag megállapították, hogy az első robbanás délután öt órakor volt és ezt rövid egymásutánban követte a többi. Állítólag a robbanások sorozata egy hétig fog tartani. A környék lakosságát hatóságilag kiköltették. A közelben alkalmi kórházakat létesítettek, ahol a felszínre került sebesülteket veszik gondozás alá. Az arzenál helyőrségéről eddig semmi hír.

— **Újabb monarchista készülődések Budapesten?** Bécsből jelentik: Az „Abend“ című bécsi lap budapesti tudósítója szenzációs jelentést közölt lapjával újabb budapesti monarchista készülődésekről. A híradás szerint a Bethlen kormány előkészületeket tesz arra, hogy monarchista terveit megvalósítsa. Az utóbbi napokban a karhatalmi alakulatokat újjászervezték. A karhatalmi alakulatok főparancsnoksága tudvalevőleg a Kötőkereztársaság kezében van, amelynek legfőbb védnöke Horthy kormányzó és legfőbb támaszai közé tartozik Héjas Iván, valamint a most letartóztatásban lévő Nádossy volt főkapitány is. Hosszabb idővel ezelőtt, amikor a Benes és Masaryk ellen tervezett merényletek kiptantak, Héjas a karhatalmi alakulatok központi vezetői közül a legkompromittáltabbakat Egerbe, illetve Hatvanba helyezte át. Ezen a héten azonban a főparancsnokságot ismét átszállították Budapestre. Ez alkalommal egész sor új parancsnokot is neveztek ki, akiknek az lesz a feladatuk, hogy az ugynevezett államrendszert jobban kidolgozzák és az államalkulatókat erre begyakorolják, hogy ezek bármely pillanatban harcra készen rendelkezésre álljanak. Együttal kidolgozták az új terveket is arra az esetre, ha puccsra kerülne a sor és ennek során Budapestet meg kellene szállani, valamint a határon fel kellene venni a szolgálatot. Az összes karhatalmi alakulatok legfőbb parancsnoksága Teleky Pál grófnak, Bethlen miniszterelnök sőgorának, a térképészeti intézet vezetőjének a kezében van, aki a frankhamisítás során olyan felülről kérés szerepet játszott, Teleky Pál mellett Prónay György belügyminisztériumi államtitkár és Rakovszky Iván belügyminiszter állanak a karhatalmi alakulatok központi vezetőségének élén. Katonai körökben semmi másról nem beszélnek, mint készülődő puccstervezetről. Lázás tevékenységet fejtenek ki a jobb-oldali radikálisok és a fajvédők is, akiknek akciója Gömbös kezében központosul. Az egész szervezkedés Bethlen miniszterelnök ama tervével van összefüggésben, hogy ősszel választásokat tartson, Bethlen a választások eredményére építi fel monarchista terveit.

* שבתון יומיים imakönyvek, selyem és gyapjú olesón csakis a „Safruth“ nál Cluj szerezhetők be.

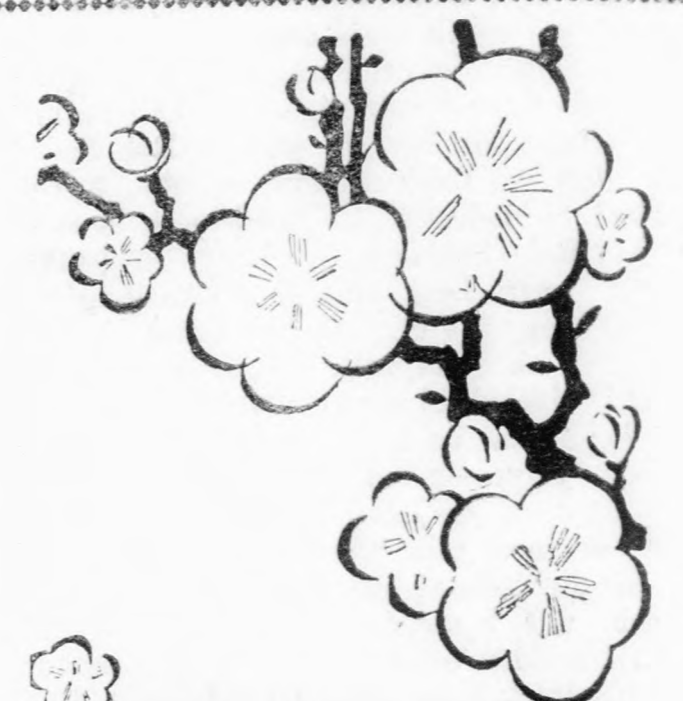
A romániai román. katb. népszövetség megbízásából
Kolozsvári Gazdak Sorsolási Bizottság, Cluj,
 Piata Cuza V. 10. Már csak

56 óra

választ el a csütörtök délután 3 órától. Gondtalan életet biztosíthat magának, ha idejében sorsjegyét megvásárolja.

Siessen, még nem késő!

Minden sorsjegy tulajdonosának 50 esélye nyílik a nyeremények megszerzésére. A közönségnek aggodalomra nincs oka, mert minden félreértést kizáróan a kolozsvári Gazdak Hitelesítőbizottsága a nyeremények teljes illetékmentességét garantálja.

MACK-féle KAISER-BORAX
 gyöngéd virághoz hasonló hamvas bőrt teremt

— **Eijegyzés.** Bienen Pezike Tg. Lapu ul és Fischer Isidor Buzesi jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Fried Adélka Ruskova és Gross László Moisen jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Egy örült megölte öt gyermekét és azután felakasztotta magát.** Berlinből jelentik: Az egyik kisebb németországi városban, Sanct Vithben, egy könyvkereskedő, akin már hosszabb idő óta az elmezavar jelei mutatkoztak, megölte öt gyermekét és azután felakasztotta magát. A szerencsétlen ember nemrégiben elvesztette feleségét és azóta bushomor volt. A szörnyű tragédia a városkát nagy izgalomban tartja.

— **Kétszáz lej miatt ölték meg a hegyközpályi lanka ismeretlen áldozatát.** Nagyváradról jelentik: Par héttel ezelőtt, amint azt az Uj Kelet is megírta, a hegyközpályi lankán egy ismeretlen megcsónkított és kifosztott nő hullára találtak. A rendőrség tegnap elfogta a tettest Rézműves Gyula kőbor cigánylegény személyében, akinek vallomása alapján beigazolódott a rendőrségnek azon korábbi feltevése, hogy az ismeretlen nő kéjgyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkos cigánylegény elmondotta, hogy egy cigánytársával együtt találkoztak az ismeretlen nővel, akit közös megbeszéléssel orvul megármadtak és legyilkoltak. A nőnél találtak egy darab szalonnát, amit a helyszínen azonnal megejttek és a zsebében talált kétszáz lejt megosztották maguk között.

Megnyilt
Farkas és Nyiredy
 világváro-cimábla festészeti műter-si művészi díjazású művelő
 Calea Regele Ferdinand 15. I. em.
 [v. Wesselényi M. u.] Modern szoba-festés és burkolás Kérjen árajánlatot. — Tanulók fizetéssel felvételtnek.
Telefon 163 szám.

Kedd, 1936 július 13

Szer

Érdeklődő sokan érdeklődnek a viziteiről, képek, amely vála-zul Bukarestben a nak: Anglia: Str. Wilson 9. ria: Str. Vasile Vasile Lascar Egyiptem: Ho Str. Lascar Ca Pache Protopo Catargi 30. J Jugozslavia: C Soseana Kisele 4. Németország: Olaszország: St gália: Hotel Athinés Palac 32. Szentoszki ország: Str. S Egyesült Á la Esz'országna, közelebbi köve dig Keiróban. zu'atosok cim Poincaré 16. A gentina: Str. vetség épületél Bulgária: a kö követség épüle 34. Egyesült-A Franciaország: követség épüle J goszlavia: a Str. Popa Tat 24. Magyarosz ország: Calea ság épületébn. Str. Pitar Mo leff 19.

2554 sz. e címe: Iklódi ip vetlenül odafor

B. H.-né, intézet igazg

J. Ármin, választunk. S a Zsidó Árvagó Paris 36. (ford

K. Wolff, Buzaresti, Str.

D. Lázár, igazgatóságához fog kapni.

Érdeklődő, rabbi, aki nem van Lucky Ku Állandó címe: Paljana, Podka

R. Sámuel, összekötött zsidó Bővebb felvilág hez fordulni (C

Szatmári e ségese, va'ójába nak. 2. A kere a módja, mintá tanni. Tessék m

S. Izsák, M schild-család m Bécsben, Párisb schildok. Elegen schild-bankházb

A. Miksa, előzetesen kell felügyelőségnek, beutazását szül ményezést ad és zási és tartózkodásra a kiadóbiv

Sch. Jakab, mind megvarna felvilágosítsáért fordulni.

S. M., Sighet S. Bernát, ben a Czar Sa (Balerardul Rag S. Aron, To

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődő, Timisiora. Tekintettel arra, hogy sokan érdeklődnek a külföldi államok romániai képviselői-él, kérdésre ebben a rovatban válaszolunk, amely válaszul szolgál a többi érdeklődőnek is. Bukarestben a következő idegen követségek vannak: Anglia: Str. Jules Michelet 24. Ausztria: Str. Wilson 9. Belgium: Str. Visa ion 3. Bulgária: Str. Vasile Lascar 32. Csehszlovákia: Str. Vasile Lascar 41. Csille: Calea Victoriei 143. Egyiptem: Hotel Athénée Palace. Franciaország: Str. Lascar Catargi 13. Görögország: Bulevardul Pache Protopopescu 5. Hollandia: Str. Lascar Catargi 30. Japán: Str. General Berthelot 65. Jugoszlávia: Calea D.robantilor 34. Lengyelország: Soseana Kiseleff 47. Magyarország: Str. Boteanu 4. Németország: Str. Victor Emanuel III. 1. Olaszország: Str. Victor Emanuel III. 7. Portugália: Hotel Majestic. Spanyolország: Hotel Athénée Palace. Svédország: Str. C. A. Rosetti 32. Szentzéki követség: Str. Esculap 5. Törökország: Str. Spatarului 15. Unió (Északamerikai Egyesült Államok): Str. Orlando 10. Dániának, Észtországnak, Litvániságnak és Lettországnak legközelebbi követsége Varsóban van, Perzsiának pedig Keiróban. A Bukarestben székelő külföldi konzulátosok címe a következő: Albánia: Str. R. Poincaré 16. Anglia: a követség épületében. Argentína: Str. Plantelor 6. Ausztria: a magyar követség épületében. Belgium: Calea Vacaresti 229. Bulgária: a követség épületében. Csehszlovákia: a követség épületében. Dánia: Str. Luigi Carravillan 34. Egyesült Államok: Str. Brezoianu 17 bis. Franciaország: Str. Fortunei 5. Görögország: a követség épületében. Hollandia: Str. Romana 16. Jugoszlávia: a követség épületében. Lengyelország: Str. Papa Tatu 57. Lettország: Calea Calaresilor 24. Magyarország: a követség épületében. Németország: Calea Victoriei 183. Olaszország: a követség épületében. Perzsa: Str. Polona 9. Svájc: Str. Pitar Mosu 4. Svédország: Soseana Kiseleff 19.

2554 sz. előfizető. Az iszlami zsidó ipariskola címe: Iklódi iparos jesira, Icolodul M. Tessék közvetlenül odafordulni részletes felvilágosításért.

B. H. né, Salard. Bővebb információért tessék az intézet igazgatóságához fordulni.

J. Ármán, Vulcan. Rekrimint levelükre már válaszoltunk. Sziveskedjenek az ügyben közvetlenül a Zsidó Árvagondozó kolozsvári központjához (Str. Paris 36.) fordulni.

K. Wolff, Sighet. A dán konzulátus címe: Banresti, Str. Luigi Carravillan 34.

D. Lázár, Arad. Levelét áttettük a Tarbut igazgatóságához, amelytől részletes felvilágosítást fog kapni.

Érdeklődő, Lipova. A kabolyapolyánai csodarábbi, aki nemrég járt Erdélyben, jelenleg furdón van Lucky Kupelen (vasuti állomás Lip'o Taplo). Állardó címe: Rabbiner Ch. M. Wiesel, Kab. Paljans, Podkarpatzka Rus.

R. Simuel, Zaul de Campie. Az internátussal összekötött zsidó ipariskola Nagykéldon működik. Bővebb felvilágosításért tessék az iskola vezetőségéhez fordulni (Icolodul-Mare, jrd. Cluj).

Szatmári előfizető. 1. Ukrajna névleg szövetségese, valójában csak tartományi Szociálistország nek. 2. A keresztnev megváltoztatásának ugyanaz a módja, mintha a vezetéknevét akarná megváltoztatni. Tessék megérvenyezni a belügyminisztériumtól.

S. Izsák, Medias. Nem tudjuk, hogy a Rotchild-család melyik ágához akar fordulni, mert Bessen, Párisban és Londonban is élnek Rotchildok. Elegendő, ha levelét akármelyik Rotchild-bankházhoz címzi.

A. Miksa, Tokca. 1. A tartózkodási engedélyt előzetesen kell kérelmezni az illetékes munkügyi felügyelőségnek, amely — ha az idegen szakmunkás beutazását szükségesnek látja — kedvező véleményezést ad és ennek alapján meghajja a beutazási és tartózkodási engedélyt. 2. A második kérdésre a kiadóbivatal válaszol.

Sch. Jakab, Bistrita. A kérdezett feltételek mind megvannak az illető furdóhelyen. Bővebb felvilágosításért tessék direkt a furdóigazgatóságához fordulni.

S. M., Sighet. Nem felel meg nekünk.
S. Bernát, Blaj. Forduljanak ebben a kérdésben a Csar Salom társaság aradi központjához (Bulevardul Regina Maria 16.)
S. Áron, Tulghes. Nem követhető.

SPORT

A Haggibbor ellen is hét góllal győzött az Amateure

Első féléldőben a Haggibbor megállotta a helyét a bécsi proficspattal szemben

(Cluj-Kolozvár, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécs legjobb csapatának diadalmas szombati bemutatkozása után előrelátható volt, hogy az Amateurök lenyűgöző játéktudásával szemben a Haggibbor is reménytelenül próbálja meg nemzetközi viszonylatban eléggé nem fejlett technikai és taktikai felkészültségét szembeállítani. Arról szó sem lehetett, hogy a két együtt a között a mérkőzés eldöntéséért fejlődjen ki küzdelem és csupán a vendégek győzelmének aránya volt hozzátérők és laikusok számára egyaránt problematikus. És mégis: a mérkőzést két mérőben ellentétes részre osztotta fel a szünet. Az első féléldőben a hatalmas tüzelt, agilitással és odaadással játszó Haggibbor oly szívós ellenállást fejtett ki, hogy a pontosság és biztonságos dolgozó Amateure csapat sor támadásait sikerült rendre szétrombolni és a féléldő egyetlen gólja is súlyos védelmi hiba után következett be. Az első 45 perc küzdelmes tüzéje azonban felrölte a kondíciójában visszaesett Haggibbor teljes rezisztenciáját, a védelem összeroppant és helyesere után az Amateurök kénye kedvük szerint kitombolhatták gólbeségüket. A második féléldő lejutó gólláporához mindenesetre nem lebecsülendő mértékben hozzájárult az a körülmény is, hogy a szünet alatt hatalmas nyári zápor zúdult a sporttelepre, amely pillanatok alatt sártengeré dgasztotta a pályát. A sáros mly talajon néhány pillanat alatt magára talált az Amateurök nehéz küzdelmekhez edzett légnyisége, amelynek rutinja és technikája csak most tényleg zott ki a maga teljességében. Ebben a féléldőben már nem volt küzdelem, csupán játék. A futball hivatalos mestereinek fölényes játéka a verődő dletársokkal.

Mindent összefoglalva: az osztrák bajnokcsapat két kolozsvári mérkőzésén 14 gólt lőtt a két legjobbnak elismert kolozsvári fu ball együttes kapujába s ezzel a 14 góllal egyszersmindenkorra megszögte azt a hatalmas klasszis differenciát, amely Ausztria hivatásos és Románia Amateure labdarugói között fennáll. Anyagilag a horribilis kiadások ellenére sem fizettek rá az egyesületek az Amateurök kolozsvári vendégszereplésére, erkölcsileg pedig a megsemmisítő arányú vereségek dacára csak nyertek rajta: az osztrák futballiskola mestereitől sokat tanulhattak — ha ugyan akartak — a kolozsvári futballisták és ez minden bizonyosan olyan morális tökéletet reprezentál, amely a kolozsvári futballsport további fejlődésében busásan kamatozni fog.

A mérkőzés

Délután félhét órakor, mintegy háromezer főnyi publikum meleg ünneplése közepette jelennek meg a pályán a széles Amateur játékosok, de kiját a tapsviharból a Glanzmann II., Kinigli és Deutsch Simivel megerősített Haggibbornak is. A félkörben összegyűlt játékosok előtt dr. Tischler Elemér, a Haggibbor illusztris elnöke tart emelkedett hangú üdvözlőbeszédet. Az újjáéledő zsidó sport kolozsvári reprezentánsai nevében üdvözi az Amateuröket. Dr. Tischler Elemér szavait a vendégek nevében Ehrlich elnök válaszolt, majd Seltsennu bíró sipjelére a következő összeállításban álltak fel a csapatok:

Amateure: Lohrman, Rogaár, Tandler—Scheinder, Reiterer, Bryza—Flori, Schef six, Sindelar, Wieser, Catti.

Haggibbor: Rosenfeld I., Pollák, Wesel—Glanzman II., Braun, Klein—Rosenfeld II., Kinigli, Farkas, Reményi, Deutsch Simi.

Már az első percekben nyilvánvalóvá válik az Amateurök fölénye és a játék a Haggibbor térfelén folyik. A 4 percben a briliáns formában lévő Catti támadása kornert eredményez, majd a 11. percben megszerzik az Amateurök első gólja: Catti ügyes testmozdulattal kicszezi Pollákt és magaszt ló. A védhető labda a rosszul helyezkedő és könnyelmű Rosenfeld keze fölött a hálóba kerül. A Haggibbor csatársora pillanatokig alig tud szóhoz jutni, mert a beles csatárok azonnali továbbítás helyett felemelik a labdákat, amelyeket kivétel nélkül a mesésen játszó Amateure fedezetsor kapariert meg könnyű szerrel. A 23. percben újabb kornert, majd két perc múlva Wieser bombáját

Rosenfeld elejti, de a veszélyes helyzetet Klein tisztázza. A féléldő végén felvonul a Haggibbor csatársor is, Kinigli keresztpasszát Reményi átveszi Deusch Siminek, aki azonban vezetés helyett messzire lö és a labda célt téveszt. A következő percben az osztrák jobbszárny támadása góllal fenyeget, de Klein bravuros közbelépéssel felszabadítja a Haggibbor kapuját.

Szünet közben hatalmas nyári zápor ázta'ja fel a pályát és zuhogó esőben kezdődik a második féléldő. Ennek is tulajdonítható, hogy már a 2. percben ismét a Haggibbor hálójában van a labda. Wieser szökteti Sindelart, akinek labdáját Rosenfeld meg sem próbálja védeni. Két perc múlva sz utólérhetetlenül gyors Catti rohan le feltartóztatlanul a balszélen, a jobboldali Haggibbor-védelem hibázik és a kitűnő balszélső magas lövése Rosenfeld keze közül perdül a hálóba. A nyolcadik percben erőteljes Haggibbor-támadás, de Farkas tisztá helyzetben késlekedik a lövéssel, míg végül Tandler kornerre ment. A következő percben már ismét a Haggibbor térfelén folyik a játék és Wesel hibájából Sindelar a negyedik gólt lövi (4:0). Két perc múlva Lohrman jut labdához, amelyet hatalmas gólkickkel Cuttihoz továbbít. Pollák elcsuszik a sikos talajon és már nem tudja befogni Catti, aki ötre szaporítja a gólok számát. A 20. percben Reményi támadása kornert hoz. Egy perc múlva Wieser bombája a kapufára megy és a visszapattanó labdát a senkitől nem zavart Sindelar kapásból menthetetlenül a kapuba tovább-

SPARTA

SPORTÁRUHÁZ

Football-, tennis-, vívó-, atlétikai, turista és cserkész felszerelések. Cluj, Cal Victoriei 5.
Telefon 10-30.

bitja (5:0). A 26. percben esik a mérkőzés utolsó gólja: Rosenfeld hibájából Scheftsik állítja be a végeredményt. Ezután a Haggibbor is felnyomul. Az elhanyagolt Simi vezet támadást a 27. percben, de a beadására startoló Rosenfeld II. tisztá helyzetben elvágódik. A 32. perc. Reiterer remplizi Reményit, Pollák 25 méteres szabadrugása csak kevésse kerül el Lohrman kapuját. A 36. percben ismét Simi szökkik beadását, a tisztá helyzetben álló Glanzmann II. elől Tandler kézzel halássza el. A megítélt tizenegyest Pollák hibásan rugja és Lohrman kornerre menti a Haggibbor utolsó gólhelyzetét. Az utolsó pillanatban Lohrman kiadása Cuttihoz kerül, akinek támadása góllal fenyeget, de a bíró sipja a mérkőzés végét jelzi.

A csapatok

A győztes csapat kvalitásáról már bemutatkozása alkalmából beszámoltunk. Az amateurök ezuttal is nagyvonalu játékot mutattak be és ami külön bámulatraméltó, az előző napi mérkőzés után is csodálatosan bírték a tempót. Az indiszponált Scheftsiket kivéve, ezuttal is mindegyik ragyogót produkált. Talán a legjobban a feltartóztatlan balszélső Catti, valamint a csodálatos technikájú, hibátlanul helyezkedő és ideálisan passzoló Schneider, Reiterer, Bryza fedezetsor, valamint a csatársort kiválóan irányító Sindelar tetszettek a legjobban. A hávédékek és a kapusnak kevés dolga volt.

A Haggibbornak a nagy gólarányú veresége ellenére is a védelem volt legjobb része, amelyben ezuttal Klein, Braun, Wesel és Pollák excelláltak. Lényeges megerősítését jelenti az egyesületnek a fiatal Glanzman II., aki ugy a half, mint a csatársorban kiváló nyújtott. Farkas ésszerűtlenül, Reményi idegesen, Rosenfeld II. pedig féltékenen játszott. A csatársorban így csak Simi vihett lendületet, őt azonban elhanyagolták. Rosenfeld könnyelműen védett, talán jobb kapussal a második féléldő katasztrófája elhárítható lett volna. Legalább három gól terhelte lelkiismeretét.

A vendégek elnöke dr. Ehrlich nyilatkozott az Uj Kelet munkatársának csapatának kétnapos ko-

Magyobb

Porraktára is, több muniócs sehol sincs a sen a levegőbe között volt a is.

első robbanás egymásutánban ok serozata egy gát hatóságilag ríházakat létesítettek veszik rségéről eddig

le RAX

asonló emt

Tg-Lapu ul és Minden külön

es Láb Moisen

lyett.

gyermekét és

Berlinből jelen-

regdi városban,

edő, ahin már

lelei mutatkoz-

után felakasz-

ber nemrégén

komor volt. A

gy izgalomban

meg a hegy-

lozatót. Nagy-

lőtt, amint azt

tőzpályi lankán

é kifosztott női

egnap elfogta a

cigánylegény

alapján heigazo-

rábbi feltevése,

csságnak esett

y elmondotta,

találkostat az

megbeszéléssel

tak. A nőnél

hit a helyszínen

talált kétszáz

redy

zeti máter-
eti meCluj
15. I. em.
rn szoba-
n arajánle-
elvetetnek.
zám.

KÖZGAZDASÁG

Szerdán este lép életbe az új szeszadó

Az összes alkoholfélék adóját felemelte a kormány

(Cluj-Kolozsvár, július 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Előnek az Uj Kelet írta meg, hogy az új szeszadójavaslat a szesz adóját hektó-fokonként 6 lejben, azaz literenként 60 lejben állapítja meg, amihez luxusadó fejében külön 20 százalékos, likőröknel 15 százalékos illeték számítandó. A javaslat maga csak ősszel kerül a parlament elé, de már a „Monitorul Oficial” holtapi számában megjelenik az új szesz- és itisifélék rezsimjéről szóló minisztertanácsi rendelet, amely a már közölt adókon kívül a következő új illetékeket tartalmazza:

2 lej az illetéke, minden olyan desztillált szesznek, mely szagosítva van. Ilyen a parfüm, kölnivíz stb.

30 bani literfokonként az illetéke az ecet szesznek.

60 lej az illetéke literenként a szájjal át-dolgozott szesznek, akár természetes, akár nem

természetes uton desztilláltak.

1 lej 50 bani az illetéke literenként a gyümölcs-pálinkának, borpárlatnak, boriskának és minden olyan italféleknek, melynek szesz-tartalma legalább 30 százalék.

10 lej az illetéke minden literfok sörnek, ugyanannyi a bornak és kilenc lej a pezsgőbornak és a pezsgőnek.

A rendelet 14-én este lép érvénybe. Az ellene vétőket 5-10 000 lej pénzbüntetéssel és a kimérési engedély elvesztésével sújtják.

Szerdán, július 14-én pénzügyigazgatósági közegyek járják be az egyes szeszgyárakat és szeszmagyarakat, hogy megállapítsák a szesz-készleteket, amelyekre azonnal kirójják a fel-emelt illetéket.

A sörgyárosok ma memorandumot osztottak szét a parlament tagjai közt, amelyekben kéri a sör adójának kedvezőbb megállapítását.

¶ **Esnek a cukorárak a külföldi piacokon.** A legújabb világtermelési statisztika szerint az 1923-24 1. évi esztendőben az egész világ cukorfogyasztása 21 428 000 tonnát tett ki, az 1924-25-ik évben a fogyasztás 22 892 000 tonnára emelkedett. Viszont 1923-24-ban gyártottak 21 256 000, 1924-25-ben pedig 24 783 000 tonna cukrot. Az 1925-26. évben a világ cukortermeletése 25 471 000 tonnára emelkedett, holott a fogyasztás az előző évekhez képest csökkent. A cukortermeletés tehát évről-évre emelkedik, a fogyasztás pedig fokozatosan csökken, úgy, hogy lényeges mennyiségű felesleg mutatkozik, amelyek következtében a cukorárak esnek a külföldi piacokon.

¶ **Nem állják vissza a csődönkívüli kényszeregyezséget.** A romániai Hitelezők Védegetlenek kolozsvári osztálya nemrégiben interveiót Cudalbu igazságügyminiszterrel és Ispasi államtitkárnál, hogy a sok csőd elkerülése végett engedélyezze a kényszeregyezséget eljárásnak valamilyen formában való újrabevetését. Azonban úgy az igazságügyminiszter, mint az államtitkár szükségtelemnek találják a kényszeregyezséget újrabevetését.

¶ **A rossz időjárás miatt gyengül a tojáspiac.** A külföldi tojáspiacról érkező jelentésekből következtetve az idén a tojásexportban hanyatlásra van kilátás. Londonban 8 shillinget fizetnek 130 darab tojásért és a kereslet a sztrák következtében jelentékenyen csökkent. A kedvezőtlen időjárás miatt Svájcban az idegenforgalom nagyon kicsiny, aminek következtében a svájci tojáspiac is megromlott. Egy láda tojásért 130-132 svájci frankot fizetnek és Buxban nincs 30 vagon új tojászállomány, amit el lehetne helyezni. Bécsben és Osztrákországban ugyancsak nagyon gyenge a tojáspiac.

¶ **Külföldi valuták átszámítása a CFR-nél.** A CFR vezérigazgatósága rendelete értelmében, további intézkedésig, a külföldi valutákat a vasuti pénztárak a következő árfolyamokon számítják át: egy német márka 53 lej, egy svájci frank, vagy aranyfrank 42 lej, egy osztrák schilling 33 lej, egy zloty 25 lej, egy cseh korona 7 lej és száz magyar korona 32 bani.

¶ **Az erdélyi és bánági sörgyárak kartell-tárgyalásai.** Sombaton és vasárnap folyt le Kolozsváron az erdélyi és bánági sörgyárosok értekezlete Bürger Albert elnökelete alatt. A sörgyárosok, mint ismeretes, tavaly egy évre szóló kartell-szerződést kötöttek, amely a kartell fenntartására vonatkozott, határozat nem történt és a megbeszélések jövő héten

lozsvári vendégszerepléséről. Kijelentette, hogy az Amateurok két kolozsvári ellenfele közül a Haggibbor volt technikailag ikolozottabb együttes. Eredményes szerepléshez azonban — mondotta Ehrlich dr. — rendszeres training, eszisztematikus munka, megfelelő kondíció és elsősorban rutin szükséges, amelyet azonban csak „spielstark“ külföldi egyletekkel való állandó érintkezés útján szerezhethet meg a Haggibbor.

Este a Haggibbor bankettet adott a vendégek tiszteletére, akik szerdán utaznak tovább Nagyvárad a.

Vidéki eredmények:

Nagyvárad. Kinizsi—Törökvs 5:0, (3:0). A Kinizsi nagy gólarányu győzelmével biztosan és megérdemelten győzött Nagyvárad bajnoksápa fölött. A győzelem folytán a Kinizsi az elődöntőbe került és legfőbb joggal aspirálhat Románia országos bajnoka címére. A mérkőzés első perciben a Kinizsi fölénybe jut és Tauber révén a 4. percben éri el az első gólt. A 21. percben a kiütő formában levő Tánzer ideális beadását Matek értékesíti góllá. A 33. percben Tászer a harmadik gólt szerzi meg csapatának. A második féldőben Tesler és Semler helyeznek további gólokat a fel-tűzőn indiszponáltan szereplő Törökvs hádjába. Suciú jól bírskedőit.

Szatmár. SzSE—Maros SC 2:1 (1:1), szombat. Olimpia—Maros SC 5:1 (3:0) vasárnap.

Marosvásárhely. Dacia (Dicsőszentmárton)—MTE 4:3 (3:2) barátságos.

Arad. AAC—Spárta CFR Temesvár 2:0 (1:0) barátságos, bíró Kubik.

Hakoah—Vointa 2:1 (1:1, 1:0). E'döntetlen játék után a Hakoah győz az osztályozó mérkőzésen és így továbbra is az első osztályban marad.

Gloria CFR—ATE 1:0 (0:0). Vasas várdordij, bíró Markovics.

Külföldi eredmények.

Prága. Prága—Barcelona 2:1 (1:1) Városházi mérkőzés, bíró Iváncsics Budapest. A csehek csak nagy erőfeszítéssel győztek Hajny két gójjalval.

Teneiffa. Fomento FC—BEAC Budapest 2:1 (1:1).

Aerebro. (Svédország). Rapid B'cs—SC Aerebro 7:1 (5:0).

Az Amateurok erdélyi turája. Kolozsvári sikeres szereplése után az Amateurok Nagyváradon fog a Törökvs—NAC kombinált ellen játszani. Szombaton Temesváron fog vendégszerepleni, ahol a TAC csapatát lesz ellenfele, míg vasárnap a Kinizsi vel fog játszani.

Laboratorul LEO
in r. Theodor de Stipek, Ghimbav—Brasov

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi **BANDES „L”** testszinű gummitekerés használatával.

Párja 500 Lei használati utasítással. Láthatatlan a harisnya alatt. Tennisnél, sportnál nélkülözhetetlen Romániai képviselő: Benkó Miklós. Főelárusító: **KELEMEN** gyógyszer-tár Sighetul-Marmatiaci (Maramarossziget) Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban. Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Ki akar szép lenni? Szépségszerek, májoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Maria széplő krém-el** használnak. Hatásért felelősség! Fehé í: Ártalmatlan, **Ára 30 L.**

Főlerakat: Osászár gyógyszer-tár, Tg. Mures, Albina-palota, 8 tégelynél díjmentes postai széküldés. Kapható Clajon: Rozsa-drogeria, Aradon: Wojtek és Weiss drogeria. Orad-lea-Mare: Apollo drogeria

A lej 17 60, Bu...
gaban 15
Coloz...
délfele la...
állandósul...
vol. Az a...
becs 81...
816—929...
43 80, Ne...
1105, Mil...
Zürich
207 37, N...
1820-00, N...
pest 72-20...
235 00, V...
Bukar
53 50, Lor...
7-80, Zár...
Brüsszel—
Bukar
márka 53 0...
sterling 10...
44 00, ol...
3 80, dollár...
schilling 33...
7 00, belga

Csu
és v...
biztos gy...
patak,
V suti ál...
szobák, g...
s 7-80, g...
ves sétány...
és tánc...
Nyitva m...
és utósze...
jegyzeése...
tós

T.
tudó...
hogyan Cluj...
ben, Calea V...
12. szám, I...
ingy...
him...
ny

Ezennel tisz...
mint hölgyis...
tanfolyamon...
meglátogatás...
t. társ a kül...
sz...
m...
ka...
kiterjed és k...
ténik, hogy...
részvétel után...
jegyezzük m...
egy-zerü ered...
gezhettek és...
gyorsabb, ha...
Ezen tanfolya...
adunk a verr...
Kiváló tisz...
ciul cu masin

Ideális hashajtó és soványító szer
Purgen
(Purgo) Bayer
Kapható minden gyógyzerületben

HOZSDE

Julius 12 én

A lej Zürichben 235-00—235-00, Párisban 17 60, Budapestban 318-50, Bécsben 315-75, Prágában 1513-50, Berlinben 189-50.

Kolozsvár. A piac szilárdulással kezdő lötti, délfele lanyhulás mutatkozott, amely délutánra állandósult. A lej utóárlata Zürichben 233 vol. Az árfolyamok a következők:

Bécs 31-80—32 00 Prága 6-74—6-78 Budapest 316—320, Páris 6 06—6 10 Zürich 43 67—43 80, Newyork 225 00—226 00, London 1095—1105, Milánó 7-75—7 85.

Zürich. Zárlat: Berlin 122 90 Amsterdam 207 37, Newyork 516 50, London 2511 50, Páris 1320-00, Milánó 1755-00. Prága 1529 50, Budapest 72-20, Belgrád 912 50 Bukarest 235 00—235 00, Varsó 59-50, Bécs 73.—

Bukarest. Devizák: Páris 5-80 Berlin 53 50, London 1095 00 Newyork 223 00 Milánó 7-80, Zürich 43 70, Bécs 81 60, Prága 6-62 Brüsszel — Budapest 31-50.

Bukarest. Valuták: Napoleon 860, német márka 53-00, leva 160 török lira 113 font sterling 1090, francia frank 6 40, svájci frank 44 00, olasz lira 7 80, drachma 2 90, dinár 3 80, dollár 223-00, lengyel forint 22.—, osztrák schilling 33-50, magyar korona 33 50, cseh korona 7 00, belga frank —, holland forint —.

Csuz, reuma, kőszvény és vesebaj ellen. Biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Víz utáni állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény orvosi ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet. Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: bizusai fürdőigazgatóság. Posta: Heanda-Mare.

T. Vevőink tudomására hozzuk, hogy Clujon az unitárius kollégium épületében, Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos utca) 12. szám, I. e. 6. számú szobában július 15-én ingyenes divatos műhímzési tanfolyamot nyitunk a Singer varrógépeink. Ezennel tisztelettel meghívjuk vevőinket, valamint hölgyismerőseit oly megjegyzéssel, hogy a tanfolyamon való részvétel ingyenes és annak megfigyeltetése mindenki részére szabad. Az oktatás a különböző hímzőtechnikákra, mint: színes hímzés, zsinor- és monogramhímzés, Madeira és hardangi munkákra, rátát, úrszegély és átörési munkákra kiterjed és könnyen érthető módon olyképp történik, hogy a tanítványok már néhány napi részvétel után önállóan tudnak dolgozni. Megjegyezzük még, hogy mindezen munkák az egyzeri eredeti Singer családi varrógépén végezhetők és hogy a kivétel nemesak sokkal gyorsabb, hanem szebb is, mint a kézimunka. Ezen tanfolyammal kapcsolatban alapos oktatást adunk a varrásban és tömésben. Kiváló tisztelettel: Societate pentru comerțul cu masini de cusut „SINGER”. BOURNE & Co. Cluj, Strada Memorandului (vot Unio-utca) 20. szám

ashajto itoszer gen Bayer. Kiváló tisztelettel: Societate pentru comerțul cu masini de cusut „SINGER”. BOURNE & Co. Cluj, Strada Memorandului (vot Unio-utca) 20. szám

SZINHAZ MŰVÉSZET

A Födolog. (Eveinof darabja a vilnaiak-nál.) Vasárnap este rendkívül érdekes darabot mutatott be a vilnai társulat, Eveinof a „Födolog” című szatirikus tragikomédiáját, amely, mint ahogy a szerző nevezi, egyeseknek vígjáték, másoknak tragédia. A darabban arról van szó, hogy egy dr. Fregoli nevű orvos jókedvre akarja deríteni az emberiséget és ebből a célból színészeket szerződött, hogy azok menjenek ki az életbe és a színpad helyett ott játszanak és derítsék kedvre a szomorkodókat. Három színészt szerződött, akiket egy elkésredett polgári családhoz küld, az egyiket egy szolgálólány a másikat egy orvos, a harmadikat pedig egy vigkedélyű hivatalnok képében. A vigkedélyű fiatalembernek csakugyan sikerül felderítenie a ház ványadt leányát, az öreg orvos az idősebb hölgyeket hangolja új kedvre, a szolgálólány pedig a családnál lakó életunt diákot vidítja fel. Elkövetkezik azonban a pillanat, amikor a helyzetet ki kell magyarázni. A rendező a sugólyuk elé jön és a közönségtől kérdezi, hogy milyen befejezést kíván. Ha a közönség akarja, a hivatalnok el fogja venni az új életre ébredt polgárleányt, a szobalány pedig feleségül megy a diákhhoz.

De ha akarja, a hivatalnok visszamegy a szobaleányhoz, atívek a valóságban férje. A rendező úgy fogja megoldani a darabot, ahogyan a közönség parancsolja. Ekkor jön a színgazgató és így szól: a fő az, hogy a darabot hatáson fejazzák be. Tehát, hölgyeim és uraim: tánc, jazzband, konfetti, szerpentin! Így is történik és a közönség meg van elégedve. Eveinof darabjában, amely tulajdonképpen a realiztikus polgári színjátászat szatirája, pompás szerep jutott Mirjam Ocleskának, aki a kis ványadt, csipás penészvirág leányt ujjongtatta fel a szerelemben, Ljuba Radisonak, aki a szolgálóleányt játszotta és mint táncosnő is excellált, Nathannak, az öreg orvos figurájában, Hamennek, aki a Don Jaant játszotta, Alex. Steinnak, mint Fregolinak és Kulavnak, a rendezőnek. A játék, a diszletezés és a rendezés ezuttal is épp olyan egyéges stílusú volt, mint a vilnaiak minden más előadásában. (b.)

MAGYAR SZINHAZ. Toto. Csütörtök este 8 órakor. Kedd: Marica grófnő (16-adszor, Karácsonyi Ilivel, László és Ihászsal. Sorozat 470) Szerda: Csárdáskirálynő (Horváth Nusi vendégjátékával), László és Ihász fellépésével. Sorozat 471) Csütörtök: Toto (Operette-ujdonág, először, Pintér Bóskével, László és Ihászsal. Sorozat 472) Péntek: Toto (Sorozat 473) Szombat: Toto (Sorozat 474) Vasárnap d. u. fél 3-kor: Dolly (Horváth Klári vendégjátékával, Leszállított helyárok. Sorozat 475) Vasárnap d. u. 6 kor: Toto (Pintér Bóskével, László és Ihászsal. Leszállított helyárok. Sorozat 476) Vasárnap este 9 kor: Csókos asszony (Új tárcattrakciókkal. Sorozat 477) Hétfő: Marica grófnő (Sorozat 478) Kedd: Fraquita (19-edszer. Az operetteszemélyzet kuncstéllépése. Karácsonyi Ilivel, Erényi, László, Ihász és Leóvyval. Sorozat 479)

Férfi-szalmakalap tisztítás Fehér Cluj. júnyosan, izlésesen Strada Memorandului (v. Unio-utca) No 21

ארמ. כשר. Schnabel Hermann. Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74. Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltemek. ארמ. כשר. Schnabel Hermann

Mivel a régi Franck-dobozunkat sokan megfészesztésig utánozták; ezután a Franck-dobozos Valódi Franck-doboz csakis ezen új csomagolásban szálljuk. Vállaljuk a felelőséget azért, hogy az új csomagolás az eddigi közkedvelt első-rangú Franck-kávé-pótlékot tartalmazza. HEINRICH FRANCK SÖHNE S. A. R. BUCUREȘTI - BRAȘOV.

Megnyilt a Felixfürdő tószomszédságában teljeseen újon át alakítva, a Bihar szálloda és étterem. Elsőrangú kiszolgálás. ארמ. כשר. Megnyilt a Felixfürdő tószomszédságában teljeseen újon át alakítva, a Bihar szálloda és étterem. Elsőrangú kiszolgálás. ארמ. כשר. Hirdessen az Új Keletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állást keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizelőknek 150 lej.

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné כשר ארטה vendéglője, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Dejen, központban, legismertebb helyen szép üzlethelyiség, iattárral kiadó. Tulajdonos rentabilis üzlethez és teg betá-sul. Felvilágosítást ad dr. Lázár Lajos díj ügyvéd. 1391

Eladó

hálószobaberendezés Mostori-ut 56.

Fűszer és vasszakimában jártas kereskedő segéd azonnali állást keres. ím a kiadóban. 1386

Tacâmul
ezüsttár és evészkö-zgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Preciziós fogaskerékek
készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.
Szabó János
Cluj, Str. Jasi or (Nagyszamos) No 2.

Pályázat.

A nállaci (Arad-m.) izr. hitközség egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak okl. férfi v. női tanítók. Fizetés: 8 hold föld élvezete, természetbeni lakás és egyezség szerinti készpénz illetmény. Román nyelv tudása szükséges. Pályázati határidő augusztus 15.

Dr. Hollós Izidor, elnök

Comunitatea Izr. Aut. Ort. Dej
144—1926

Pályázat

A deji aut. Orth. Izraelita hitközség elemi népiskolájánál egy vezető tanítói és egy rendező tanítói, (esetleg tanítónői) állás betöltendő.

Pályázók, kik románul perfektil taníthatnak, sziveskedjenek a megfelelő okmánymásokkal felszerelt, életkort, családi állapotot, fizetési igényeket és esetleg eddigi működést feltüntető pályázataikat minél előbb alantírt elnökséghez benyújtani.

Nőtlen tanítók előnyben részesülnek. Utiköltség csak a meghívottaknak térítettik meg.

Mindkét állás az 1926—27. tanév kezdetén elfoglalandó.

Dej, 1926. július 6-án.

Klein Nándor, s. k., hitköz. jezőzó
Berger Nándor s. k., iskolasz. elnök.

Természetes ásványvíz.

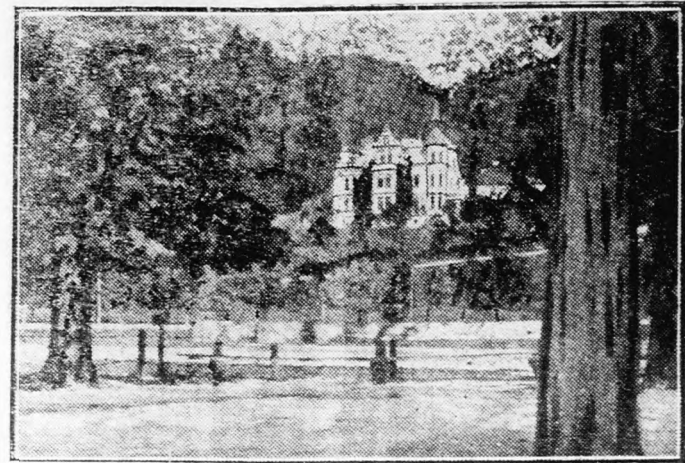

Ovakodjunk az utánzatóktól.

A francia állam forrása:

Celestin Grand-Grille Hopital
bevált: csuznál, hólyagbántalmaknál, cutibettségél, izületi fájdalmaknál.
kitűnően használják májbántalmaknál.
gyomorifájdalmaknál.

Vichy-Etat só lúgsavas, en észíthető víz házikészítése Vichy-Etat pastilák evés után elősegítik az emésztést.

Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.

Szabad helyek esetéi más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegvársor 7. a.
Telefon 740

Tenni - né drág

Vászon - öltöny

Lüster - saccók

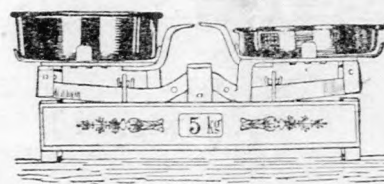

Neumann M.

Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

Hirdetmény.

Az „Ipar és Kereskedelmi Bank Rt.” cluji pénzüntézet ezennel közhírré teszi, hogy 1926 július 15-én d. u. 5 órakor saját helyiségében (Renner palota, Str. Gen. Neculcea 2.) a K. T. 306 §-a értelmében közjegyző közbenjöttével megtartandó árverésen 114 tucat különböző harisnyát késedelmes adós kárára és veszélyére elad. Kikiáltási ár 80.000 Lei. Az árverés alá kerülő ingóságok kikiáltási áron alul is eladatnak. Banaipénz 10%. Vevő köteles a vételárat a kincstári illetékekkel együtt (2%) eljáró közjegyző kezeihez azonnal készpénzben kifizetni.

Hess

mérlege minőségi munka.

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Olcsó cipbárusítás!

GONDA TESTVÉREK

cipőa. uhasában Cluj, Calea Regé'e Ferdinand 25. Főpostával szemben

Csak rövid ideig, üzletátalakítás miatt mélyen leszállított árak. Győződjön meg személyesen olcsó árainkról. Női vászoncipő 230-tól

Zsidó ének és zene-művek.

20 % felár.

Engel: 50 smiroth l'jladim (kiséret nélkül)	75
— zongorakisérettel) I. füzet, 6 ének	97
Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljahu hanavi, L'pol ra'am, Bad scha l'moscehe, Likraht schabath B'mozaej schaba h — — — egyenkint	50
Engel: 5 Schirej am (5 népdal)	150
Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schnia, Kij klap — — — a	39
Ah'wath rajah, Hen hu — — — a	51
Engel: Jaldej-ssadeh (Fe'dkinder) 6 ének I. rész — — —	115
Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch wer és Zis' im, Sch' r' th geschem — — — a	39
Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal)	102
Ebből egyes dalok: Gamacim; Saira Chadescha; Kol haorlogiu; Parrar Kajitz — — — a	48
Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus au den Dichter) — — —	58
Ssaminski: El j'wne hagaili (N gyszólamu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) (Négyszólamu)	48
Kaplan: Numah ferach (Zongorakisérettel)	48
Engel: Kinderlieder II. füzet — —	150
Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewuoth, Furim, Maasch — a	48
Gladstein „Ruth, Boas” (Zongora ének)	90
Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. —	180
Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, Hasadim Mischenolad S.h ruach rach, Oj nechomele, Och ach B'jameru — — —	48
Dalok Tschernichowski versekre:	
Engel: Omrim jeschna Arez — —	58
Zongora-darabok	
Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2. s 4 kéze)	190
— Öt zongoradarab — — —	150
Ebből egyes darabok — — —	48

Kaphatók az **Uj Kelet könyvostályában**, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

1926 július

1926 július

1926 július

Tulajdonmentárt füzeteket alább az elvakultságnak olyan amelyek önméltók arra, szálljon. De, óink nap-napokat és a kék tőlünk nyilvánosság kötelességün de legalább ségről.

Az Uj Kren Kajemettollából hossz héz erőfeszítés megindult folytatott m hitközségek többen érzik a magyarors egyetemes kezdeményez den nehézség latot kedze megmérgezet niók azokna vállalták.

A nehézs a keresztény lesztina munk zárólag a megcsontosob ben nem elé illeszkedhess haladó szell meggondolás uj zsidó eszre nehézséget speciális hely monopólium hetilap, az ő nizmusbana a nak a hecclap az intenziveb ugyszólván r mus ellen s ijedt arcokat tól a l'p hie ség" olyan indított meg propagatorai — példátlan hecclap het amelyekben figyelmét, ta ból a cioniz államellenes szítják a lak „Egyenlőség” pontjának m dr. Adolf F főirodájának

Am, hog mélyebb gy bizonyosága é már a biztos bandázásával fekszik enne ujjabb példán az utolsóig ellen. Az u minden jó olvassa. Az zsidóság önv